Poštnina plačana v gotovini.
Leto LXVII., št. 273 Ljubljana, ponedeljek 3. decembra 1934 Cena Din 1.–

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit vrst á Din 2.–, do 100 vrst á Din 2.50, od 100 do 300 vrst á Din 3.–, večji inserati petit vrsta Din 4.– Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.–, za inozemstvo Din 25.–. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO LJUBLJANA, Knaflјeva ulica št. 5

Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/I. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65 podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101

Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Nj. Vis. knez Pavle v Parizu

Po povratku iz Londona se je knez-namestnik sestal v Parizu s predsednikom republike Lebrunom in drugimi francoskimi državniki

Pariz, 3. decembra. d. V soboto popoldne sta bila Nj. Vis. knez Pavle in kneginja Olga, ki sta prispela s poročnih svečanosti v Londonu v Elizejski palači na obedu pri predsedniku republike Lebrunu. V njunem spremstvu so bili naš poslanik dr. Spalajković, minister dvora Milan Antić ter maršal dvora dr. Slavko Grujić. Obeda so se udeležili tudi ministrski predsednik Flandin, zunanji minister Laval, mornariški minister Pietri, minister za letalstvo Denain, maršal Franchet d' Esperey ter mnogi drugi dostojanstveniki. Po obedu je imel Nj. Vis. knez Pavle daljši razgovor s predsednikom francoske republike Lebrunom in zunanjim ministrom Lavalom.

Pariz, 3. decembra. AA. V zvezi z bivanjem Nj. Vis. kneza Pavla in kneginje Olge v Parizu prinašajo pariški listi poleg poročil o obedu v Elizejski palači in konferiranju zunanjega ministra Lavala ž njim tudi slike, ki kažejo kneza namestnika v trenutku, ko stopi v Elizejsko palačo.

»Paris Midi« objavlja razen tega tudi daljši članek iz Beograda, v katerem govori dopisnik o odličnem pojmovanju umetnosti ter mecenstva Nj. Vis. kneza Pavla in ugotavlja v zvezi s tem:

»Naj prvi namestnik kraljevine Jugoslavije še tako ljubi umetnost, nič manj ni dokazal, da je tudi v odločnosti in avtoriteti na svojem mestu.«

»Intransigeant« piše prav tako o knezu namestniku kot ljubitelju umetnosti ter dodaja: »Knez namestnik je s širino svojega pogleda ter čistostjo svojega duha napravil globok vtis v vseh pariških krogih, s katerimi je prišel v stik.«

Odmev v Ženevi

Ženeva, 3. decembra. Razgovor predsednika angleške vlade Macdonalda z Nj. Vis. knezom Pavlom, ko se je mudil v Londonu, kakor tudi razgovori kneza Pavla v Parizu s predsednikom republike Lebrunom in drugimi francoskimi državniki, so zbudili v ženevski javnosti veliko pozornost ter jim pripisujejo izreden pomen v času, ko se ima v Ženevi sklepati o odgoditvi razprave sveta Društva narodov o jugoslovenski pritožbi proti Madžarski. Oficiozne vesti, po katerih je angleška vlada zavzela stališče proti madžarski zahtevi, naj se jugoslovenska pritožba nujno obravnava, se smatrajo po teh razgovorih kot točne ter potrjujejo že prejšnje informacije, po katerih bi se mogla izčrpna razprava o krivdi in sodelovanju madžarskih oblasti odgoditi na januarsko redno zasedanje sveta Društva narodov, kakor je to zahteval zunanji minister Jevtić v svoji noti od 22. novembra. Razumljivo je, da ta razvoj dogodkov ni všeč Madžarom, ki odkrito poudarjajo, da jih bo na ta način še mesec dni obremenjevala jugoslovenska pritožba, ki jih je predstavila pred vsem svetom kot element zločincev v Evropi. V poučenih madžarskih krogih kažejo očitno nezadovoljstvo proti Angliji in njenemu stremljenju, da bi o vsebini jugoslovenske obtožbe razpravljal svet Društva narodov šele meseca januarja.

Madžarska prizadevanja v Ženevi

Ženeva, 3. decembra. d. Razprava sveta Društva narodov o jugoslovenski pritožbi proti sodelovanju Madžarske pri organiziranju marsejskega atentata se pričakuje v vsej javnosti z veliko nestrpnostjo in zanimanjem, ker napovedujejo, da bo prinesla še marsikatera presenečenja. Vtis, ki ga je napravila jugoslovenska spomenica je bil izredno velik. Madžari se skušajo braniti na vse načine. Po svojih agentih si v Ženevi zaman prizadevajo, da bi odvrnili pozornost od glavne stvari, namreč, da so bili štiri leta vsaj enkrat na mesec oficielno opozorjeni iz Beograda na zločinsko delo teroristov na Madžarskem. V Budimpešti so rajši poslušali nasvete z druge strani in zato so se danes znašli na obtožni klopi. Sedaj upajo, da se bodo s podporo svojih zaveznikov izognili formalni obsodbi. Madžarska aktivnost v Ženevi ni majhna. V svoji propagandi napovedujejo, da bodo objavili nov dokument, ki bo še obširnejši kakor jugoslovenska spomenica, s katerim bodo ovrgli že pred razpravo sveta Društva narodov njene navedbe. V pomanjkanju pravih dokazov za obrambo se poslužujejo tudi čekov. V Ženevi je precej ljudi, ki jih radi sprejemajo.

V okolici tajništva Društva narodov in v novinarskih krogih se mnogo komentira tudi vest o poiskusih iz Rima, da bi bil določen italijanski delegat pri Društvu narodov za poročevalca ali da bi vsaj postal član odbora treh, ki ima predložiti poročilo ter predloge za eventualno obsodbo Madžarske. V novinarskih krogih se ta vest komentira z začudenjem, ker so vsi prepričani, da Jugoslavija ne more pristati na to, da bi italijanski delegat postal poročevalec ali član odbora treh, ker se je Italija s svojim tiskom vred odkrito zavzela za Madžarsko v njenem sporu z Jugoslavijo.

Kljub obilnim finančnim sredstvom, ki se jih poslužuje za svojo propagando, se vendar položaj madžarske delegacije v Ženevi poslabšuje z vsakim dnem. Tybor Eckhardt je skalil korektne odnošaje tudi z generalnim tajništvom Društva narodov samim. S svojim pismom od 26. novembra je najprej zahteval od generalnega tajnika, da dr. Beneš ne sme biti predsednik sveta, Sporočilo, da se je dr Beneš sam odrekel predsedništvu v razpravi o jugoslovenski pritožbi, ni zadostovalo madžarskemu delegatu. Ker je z noto od 29 novembra ponovil svojo zahtevo, naj se dr. Beneš odstrani iz predsedništva sveta že sedaj, ker bi mogel vplivati na določitev dnevnega reda. Ob izročitvi tega pisma je Avenol opozoril, da se je dr. Beneš obenem tudi odrekel sodelovanju pri sklepanju, ali naj jugoslovenska pritožba pride na dnevni red že na sedanjem zasedanju. Tudi to ni zadostovalo madžarskemu delegatu, ki je zakrivil še novo nekorektnost, ker je zahteval od Avenola, naj se njegovo pismo ne sporoči članom Društva narodov. Spoznal je pač, da je napravil hudo pogrešku, ko je skušal generalnega tajnika Društva narodov učiti, kako naj tolmači določbe o postopku sveta. S svojim pismom od 30. novembra je Avenol potrdil Eckhardtu svoje prejšnje ustmeno obvestilo ter ga tudi obvestil, da bo vso korespondenco vendarle dostavil članom sveta Društva narodov, da bi se na ta način razčistilo vprašanje madžarskega stališča napram generalnemu tajništvu. Snoči je bila ta korespondenca med madžarsko delegacijo in generalnim tajnikom Društva narodov objavljena tudi novinarjem.

Komunističen prvak umorjen v Moskvi

Mlad komunist je ubil Kirova, enega najuglednejših boljševiških voditeljev in intimnega prijatelja diktatorja Stalina

Pariz, 3. decembra. AA. Havas poroča iz Moskve: **Svet ljudskih komisarjev je izdal uradno poročilo, da so v poslopju petrograjskega krajevnega sovjeta ubili Kirova, člana izvršilnega odbora komunistične stranke in glavnega tajnika petrograjskega krajevnega sovjeta. Morilca so aretirali.**

Smrt Kirova je zbudila v vodilnih krogih veliko razburjenje. Objavo uradnega nekrologa za Kirovom, ki so jo podpisali Stalin, Molotov, Kalinin, Vorošilov in več drugih vodilnih osebnosti sovjetske vlade, priobčujejo vsi listi.

Pariz, 2. decembra. AA. Havas poroča iz Moskve: V uradnih krogih nočejo še ničesar izdati o morilcu Kirova, enega izmed treh glavnih tajnikov komunistične stranke, in o morilčevih nagibih. Vse kaže, da ni verjetno, da bi bil morilec ubil Kirova iz osebnih razlogov, saj je bil umorjenec eden izmed najsimpatičnejših, najdovzetnejših in najpristopnejših voditeljev. Leta 1928. je nasledil Zinovjeva v generalnem tajništvu stranke za ljeningrajski okraj. Bil je torej nekak Stalinov delegat, razen tega pa tudi njegov osebni prijatelj.

Moskva, 2. decembra. AA. TAS objavlja: Komisarijat za notranje zadeve razglaša, da je po podatkih, ki jih je zbrala preliminarna preiskava, ugotovljeno, da je morilcu Kirova ime Nikolajev Leonida Vasiljevič, rojen l. 1904. Morilec je bil svoječasno v službi na delavski in kmetski inspekciji v Ljeningradu. Preiskava se nadaljuje.

Hitlerjev emisar v Parizu

Na prošnjo nemškega poslanika je Ribbentropa sprejel tudi francoski zunanji minister

Pariz, 3. decembra. AA. Po vesteh iz zanesljivih virov se je Hitlerjev posebni odposlanec v. Ribbentrop v soboto sestal z nekaterimi uglednimi francoskimi političnimi osebnostmi. Pri tej priliki je bil govor o zbližanju med Francijo in Nemčijo. Snoči je objavila agencija »Havas« naslednje službeno sporočilo:

Na prošnjo nemškega poslanika je zunanji minister danes sprejel Hitlerjevega delegata Ribbentropa.

Ribbentrop pri Lavalu

Pariz, 3. decembra. Zunanji minister Laval je snoči sprejel Hitlerjevega odposlanca Ribbentropa. Njun razgovor je trajal 40 minut. Do avdijence je prišlo na posredovanje nemškega poslanika v Parizu. Agence Radio poroča, da sta govorila o vseh nemško-francoskih vprašanjih v zvezi s splošnim političnim položajem v Evropi. Zunanji minister Laval je obrazložil Ribbentropu tudi svoj ekspoze, ki ga je imel pretekli petek v poslanski zbornici. Pri tem je tudi izrazil željo, da bi se Nemčija pridružila vzhodnemu paktu, kar bi znatno omililo politično napetost v Društvu narodov, razorožitvenega vprašanja pa se nista dotaknila.

Pariz, 3. decembra. AA. Današnji jutranjiki se obširno bavijo z včerajšnjim obiskom posebnega Hitlerjevega odposlanca Ribbentropa pri zunanjem ministru Lavalu. Ribbentrop je prišel v francosko prestolnico, da se sestane z uglednimi tukajšnimi političnimi osebnostmi po obisku v Londonu, kjer ga je sprejel britanski zunanji minister Simon.

Posebni odposlanec Hitlerja je prispel v Pariz v petek zjutraj in je imel še istega dne odpotovati v Berlin, na željo svojih prijateljev iz društva bivših bojevnikov pa je ostal še dva dneva v francoski prestolnici. Včeraj je Ribbentrop zaprosil za sprejem pri zunanjem ministru Lavalu, ki ga je na posredovanje nemškega poslanika v Parizu res sprejel. Sestanek se je vršil včeraj ob 17. na orsajskem nabrežju. Trajal je nad eno uro, o njem pa ni izšel nikak uradni komunike. Izjavili so samo, da je Laval na željo nemškega poslanika sprejel Ribbentropa.

Glede na to, da se je to pot odposlanec Adolfa Hitlerja prvič sestal s francoskim zunanjim ministrom Lavalom, je verjetno, da se njun včerajšnji razgovor nanaša na splošni položaj in da ni Laval mogel o nemško-francoskem razmerju povedati Ribbentropu ničesar drugega, kakor samo tisto, kar je rekel v svojem petkovem ekspozeju v francoski poslanski zbornici.

»Petit Parisien« pravi, da se je razgovor Lavala in Ribbentropa mogel gibati samo v splošnih smereh. Laval na tem sestanku ni mogel drugega povedati, kakor je že povedal v svojem ekspozeju v poslanski zbornici, ko je poudaril, da dajejo francoski predlogi Nemčiji imenitno priložnost, da pokaže, da hoče sodelovati za okrepitev varnosti. »Oeuvre« pravi, da ni preveč verjetno, da bi bil Ribbentrop prinesel Lavalu kakšno sporočilo, ki bi razodevalo pomembnejšo izpremembo razpoloženja in namer Hitlerja. Vzlic temu, dodaja list, pa Laval ne izgublja nade, da bodo razmere same prisilile Nemčijo, da pokaže svojo dobro voljo za sodelovanje in pristanek na pakt o medsebojni pomoči ali kakšen drug podoben dogovor.

»Excelsior« misli, da sta nedavni govor Baldwina in ekspoze Lavala v poslanski zbornici dala dovolj prilike za razgovor med Lavalom in Ribbentropom. Ta dva govora, dodaja list, sta pokazala sporednost stališč Velike Britanije in Francije glede utrditve miru. Vse kaže, da se nemška diplomacija zaveda sporednosti.

Matičarji se vrnejo jutri zvečer

Caribrod, 3. decembra. Pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske je zaključil svojo krasno uspelo, zmagovito turnejo po Bolgariji. V torek ob 20.26 se bodo Matičarji z brzovlakom vrnili v Ljubljano.

Novi obiski na Oplencu

Tudi včeraj so prišle na Oplenac mnogoštevilne delegacije, da se poklonijo grobu kralja Uedinitelja

Topola, 3. decembra. Včeraj so vzlic meglenemu in zelo mrzlemu vremenu od ranega jutra do poznega večera neprestano prihajale množice romarjev, da se poklonijo grobu pokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Prihajale so manjše in večje skupine, iz bližnje in daljne okolice, poklanjat se velikemu pokojniku.

Ob 10. dopoldne je prišla delegacija bivših četnikov iz Kragujevca pod vodstvom rezervnega kapetana Dušana Blajića. Delegacija je prinesla s seboj veliko voščenko, težko nad 6 kg, z napisom: »Šumadinsko četaško društvo za kralja in domovino«. Odšli so v kripto, kjer so se poklonili svojemu velikemu vladarju in se ga spomnili v pretresljivih nagovorih.

Prišlo je tudi zastopstvo sekcije društva jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev iz Beograda. Sekcija je prinesla s seboj svečo, težko 10 kg. Nato je prišla skupina podčastnikov letalskega pirotehniškega zavoda v Kragujevcu; v njej je bilo 11 podčastnikov s svojimi ženami.

Ob 10.25 je prišlo 45 podčastnikov 4. pehotnega polka »Stevana Nemanje«, enega izmed najstarejših in naših najslavnejših polkov. V kripti je njih voditelj podpolkovnik Plavšić imel pretresljiv nagovor, v katerem je izrazil veliko bolest vojske ob smrti njenega vrhovnega gospodarja. Nato so položili venec in se poklonili pred zastavo 4. pehotnega polka, ki je spravljena na Oplencu z ostalimi s slavo ovenčanimi zastavami. Pri tej priliki so podčastniki imeli priliko slišati kratko zgodovinsko predavanje.

Nato je prišla delegacija naših rojakov iz severne Amerike pod vodstvom svojega predsednika Milovana Šundića iz države Pensilvanije. S seboj so prinesli venec iz palmovih listov. Po kratki žalni svečanosti je imel g. Šundić zelo lep govor, v katerem je dal izraza neizmerni bolesti naših izseljencev, da ne bodo mogli, ko se bodo vrnili v domovino, videti več svojega kralja in gospodarja. Na vencu, ki so ga položili na grob, je bil kratek in preprost napis, zvezdica z letnico 1888, pod tem pa križ in »Marseille 1934«.

Danes je prišlo na Oplenac tudi več inozemskih zastopnikov iz Beograda, med njimi predstavnik Čila, pooblaščeni minister Garcia Silva, in podpredsednik družbe »La Dalmatienne« Albert Leber.

Ena izmed največjih delegacij je pa prišla iz mesta in sreza Banjaluke. Štela je skupaj 300 ljudi, meščanov in vaščanov, pod vodstvom banjaluškega župana. Ob 11. se je zanje vršila služba božja, ki jo je opravil banjaluški paroh Dušan Mečkić. Nato je imel banjaluški župan komemorativen govor.

Tudi po 12. so še prihajale večje in manjše skupine poklanjat se pred grobom blagopokojnega viteškega kralja. Kmalu po 12. je prišla delegacija uradnikov z glavne pošte v Beogradu, 40 po številu. Tudi za njimi so še neprestano prihajale skupine romarjev molit v kripto in poklanjat se svojemu nepozabnemu vladarju.

Ureditev finančnih zadev Posaarja

Pariz, 3. decembra. AA. Iz Rima poročajo, da se je odbor treh za posaarski plebiscit po popoldanski seji ponovno sestal ponoči ob 23. Na tem sestanku so francoski in nemški strokovnjaki parafirali sporazum o finančnih vprašanjih, ki se tičejo Nemčije in Francije v Posaarju. Med temi finančnimi vprašanji je najvažnejše vprašanje odškodnine, ki naj bi jo Nemčija plačala za investicije v posaarskih rudnikih.

Po parafiranju tega dogovora so francoski in nemški izvedenci ponoči nadaljevali delo za sklenitev sporazumov tudi v drugih vprašanjih. Mislijo, da so v teku noči parafirali tudi te dogovore.

Danes dopoldne se je sestal odbor treh k poslednji seji.

Angleško posredovanje med Francijo in Nemčijo

Pariz, 3. decembra. g. Kakor poroča »Echo de Paris« iz Londona, namerava Anglija na prihodnjem zasedanju sveta Društva narodov obnoviti pogajanja s Francijo. Angleška vlada se bavi z mislijo, da bi ojačila avtoriteto Društva narodov s tem, da bi se bolj razvile regionalne varnostne pogodbe, h katerim naj bi bila pritegnjena tudi Nemčija, zato pa bi se priznalo v sedanjem obsegu oboroževanje Nemčije. Težava je še v tem, ker se pričakuje diplomatska ofenziva Nemčije v velikem obsegu. Nemška državna vlada namerava namreč strniti v celoto vse štiri probleme, in sicer zopetno oborožitev, varnost, povratek Nemčije v Društvo narodov in razmerje nasproti Avstriji.

Kakor zatrjujejo na dobro poučenem mestu, bi se dali nemški razgovori s Parizom spraviti v tek, če bi bila Nemčija pripravljena proučiti smernice v vzhodnoevropski mirovni organizaciji skupno s Francijo, Poljsko, Rusijo in ostalimi neposrednimi državami. Nadaljnji korak bi morala Nemčija storiti s pristopom k izjavi treh velesil o politični neodvisnosti Avstrije.

Katastrofalen vihar v Angliji

London, 3. decembra. AA. Iz Melbourna poročajo: V tukajšnji pokrajini je divjala celih 40 ur nezaslišana nevihta. Utrgal se je oblak. Škoda je neizmerna. Vsi podatki o žrtvah in škodi še niso zbrani. Samo v Melbournu je ubilo 14 ljudi pri raztrganju električnih tokovodov. V popolnoma poplavljenem Oradu je okoli 2000 ljudi brez strehe. Neurje je prizadelo tudi parnik »Coramba«. Zdi se, da je pri tem našlo smrt 17 oseb.

Ruski poslanik pri Titulescu

Bukarešta, 3. decembra. AA. Snoči ob 22. je zunanji minister Titulescu sprejel sovjetskega poslanika Ostrevskega, ki je nato sprejel poročevalce rumunskih listov in jim med drugim dejal, da se bo čimbolj trudil za razvoj dobrih sosednih odnošajev med Rusijo in Rumunijo.

Zahvala Nj. Vel. kralja

Beograd, 3. decembra. AA. Nj. Vel. kralj je prejel za praznik zedinjenja brzojavke iz vse države in inozemstva, v katerih so mu izrazili vdanost in narodno ljubezen ter tople želje za srečo in dolgo življenje njegovo in kraljevskega doma.

Po nalogu kraljevskega namestništva je pisarni Nj. Vel. kralja čast zahvaliti se vsem osebam in ustanovam, ki so pri tej priliki pismeno, brzojavno ali z vpisom v dvorno knjigo izrazile svoja rodoljubna čuvstva.

Zopet požig

Novo mesto, 3. decembra.

Mala vas Ragovo, ki leži za istoimenskim gozdom na desnem bregu Krke in kamor poleti radi zahajajo novomeški meščani na sprehode, je danes ponoči preživela precej strahu in vznemirjenja. Okrog pol treh zjutraj sta nenadoma in hkrati sredi vasi nastala dva požara, ogromni plameni so švigali proti nebu in daleč naokrog razsvetljevali okolico. Prestrašeni vaščani, ki jih je zbudila iz spanja svetloba in pa prasketanje ognja, so planili iz hiš. Vsi zmedeni so begali po vasi, kjer je nastala huda panika. Videli so, da gori velik kozolec posestnika Franca Terobšiča, v bližini pa tudi dvojni kozolec posestnika Janeza Avžina. Oba kozolca sta bila polna sena, slame in gospodarskega orodja.

Preplašeni vaščani se prvi hip niso znašli, otroci so vreščali, ženske jokale, a nihče ni vedel, kaj naj stori. Ko so pa videli, da se utegne ogenj razširiti na vso vas, so pričeli naglo napenjati mokre rjuhe na vse bližnje in sosedne objekte, a ženske so pridno nosile iz vodnjakov vodo.

Šele čez eno uro je sirena obvestila novomeške gasilce, ki so odhiteli z motorno brizgalno na kraj požara, kamor so prispeli tudi gasilci iz Smolenje vasi. Novomeški gasilci so napeljavali cevi do 500 m oddaljene Krke in z velikim naporom se je združenim gasilcem in vaščanom posrečilo ogenj okrog petih zjutraj pogasiti. Vaščani so preživeli precej strahu, saj je bila ogrožena vsa vas, kajti vse hiše stoje druga poleg druge prav na tesnem in vrhu tega krite s slamo. Oba posestnika imata okrog 20.000 Din škode.

Ker je začelo goreti pri obeh hkrati, je jasno, da je bila na delu požigalčeva roka. Orožniki so šli takoj na delu in z vso vnemo poizvedujejo za storilcem.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 2308.12—2319.54, Berlin 1369.58—1380.38, Bruselj 797.18—801.12, Curih 1108.35—1113.85, London 169.25—170.85, New York 3384.66—3412.92, Pariz 225.04—2226.16, Praga 142.67—143.53, Trst 290.90—293.30 (premija 28.5 %). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.10—8.20.

INOZEMSKE BORZE.

Curih. Pariz 20.305 London 13.305, Newyork 307.08, Bruselj 71.925, Milan 26.29, Madrid 42.10, Amsterdam 208.25, Berlin 57.05, Praga 12.88, Varšava 58.20, Bukarešta 3.05.

Z bolestjo v srcih smo proslavili 1. december

Ljubljana, 3. decembra.

Naš največji narodni in državni praznik smo praznovali letos tiho, saj je v naših srcih še skeleča rana ob nenadomestljivi izgubi ljubljenega kralja. V Ljubljani je bilo v petek zvečer in v soboto zjutraj oddanih z gradu 21 topovskih strelov. V soboto ob 10. je bila v stolnici svečana služba božja, ki jo je opravil škof dr. Rožman, prisostvovali so ji pa predstavniki oblasti, društev in korporacij. Ob 9. je bila služba božja v pravoslavni kapelici, ob 10. pa v evangeljski cerkvi. O drugih proslavah 1. decembra v Ljubljani in po raznih krajih dravske banovine smo prejeli naslednja poročila:

Ljubljanski Sokol

V lepo okrašeni telovadnici v Narodnem domu se je zbralo skoroda celokupno članstvo Ljubljanskega Sokola, da čim dostojneje manifestirajo praznik narodnega uedinjenja. Med zelenjem na odru sta se dvigala kip blagopokojnega kralja Uedinitelja in slika kralja Petra II., spodaj pa zadnje sporočilo: Čuvajte Jugoslavijo.

Svečanost je otvorila konjeniška fanfara s Čerinovo koračnico »Sokolska moč«, nakar je prikorakal praporščak s kraljevim praporom v spremstvu dveh sabljačev. Društveni starosta br. Kajzelj je imel kratek priložnostni nagovor in je zlasti toplo pozdravil častne goste zastopnika bana, načelnika dr. Vončino, Karla Sossa kot zastopnika predsednika mestne občine zastopnika komandanta divizije kapetana Ungarja, češkoslovaškega konzula inž. Sevčika, dvorno damo go. Franjo Tavčarjevo, senatorja dr. Rožiča, nar. poslanca Pustoslemška, člana starešinstva SKJ dr. Fuxa, starosto ljubljanske sokolske župe dr. Pipenbacherja in še druge goste. Br. Markič je zatem recitiral dr. Gradnika »Uedinjenje«, nato pa je starosta prečital savezno poslanico. Sledila je zaprisega članstva in je priseglo 1297 članov. Ko je godba odigrala državno himno, je naraščajnik Fettich lepo deklamiral pesnitev »Mladi kralj«. Svečanost je zaključila himna »Hej Slovani«, ki so jo zapeli vsi prisotni.

Na Taboru

Tudi prostrana dvorana na Taboru, kjer se je zbralo članstvo Sokola I., je bila nabito polna in je svečanosti prisostvovalo okrog 2000 pripadnikov tega društva. Društveni gospodar br. Vrečar je okusno okrasil oder, kjer sta bili postavljeni sliki blagopokojnega viteškega kralja Uedinitelja in kralja Petra II., pod njima pa je stal praporščak s sokolskim praporom. Slavnost je otvoril društveni starosta br. inž Bevc, ki je med drugimi pozdravil zastopnika bana nadzornika Dernovška, zastopnika komandanta dravske divizije kapetana Stanojevića, mestnega svetovalca Avgusta Ludvika, ki je zastopal predsednika mesta itd. Sledila je recitacija prigodne pesmi o viteškem kralju Aleksandru I. Uedinitelju in pa čitanje poslanice I. podstaroste SKJ br. Gangla. Nato je celokupno članstvo položilo prisego, godba Sokola I. pa je zaigrala »Bože pravde«. Na zaključku je starosta omenil veliko socijalno akcijo v korist siromašnim pripadnikom s prodajo src. Naklada 2000 komadov, ki jo je društvo prejelo, je bila takoj razprodana. Pozval je članstvo, da stori svojo dolžnost tudi 17. decembra. Svečanost, ki je trajala točno eno uro, je bila ob 11.30 končana, na kar je odšla posebna deputacija na bansko upravo k čestitanju.

Pri Sokolu II

Tudi Sokol Ljubljana II. je svečano proslavil državni in sokolski praznik ob 11. v lepo okrašeni telovadnici realne gimnazije v Vegovi ulici. Velika telovadnica je bila zasedena do zadnjega kotička. Na okrašenem odru se je zbrala društvena uprava s starosto br. dr. Šubicem, na obeh straneh sta bila članski in naraščajski prapor ovita s črnim florom. Svečano sejo je otvoril starosta br. dr. Milan Šubic s pozdravom vsem navzočim bratom in sestram, posebej pa je pozdravil zastopnika bana saveznega podnačelnika br. Jerasa, podbana br. dr. Pirkmajerja, zastopnika divizijonarja kapetana Sočanina, zastopnika mestnega župana br. dr. Fetticha. Br. starosta je nato kratko omenil pomen državnega in sokolskega praznika, se s pijeteto spomnil viteškega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja, čigar spomin so počastili zborovalci s slava klici, nato pa vzkliknili mlademu kralju Petru II sokolski zdravo. Po uvodnem govoru brata staroste je brat Vitek zanosno deklamiral pesem »Mrtvemu kralju«, ki je privabila solze v oči in napravila globok vtis. Sledila je čitanje poslanice podstaroste Saveza SKJ br. Gangla po br. dr. Šubicu, nakar je samozavestno deklamiral član naraščaja pesem »Mlademu kralju«. Po deklamaciji je nastopil svečani trenotek položitev prisege Nj. Vel. kralju Petru II in slovanski sokolski ideji. Prisego je čital br. starosta, vse članstvo pa je glasno ponavljalo za njim prisego vdanosti in zvestobe mlademu kralju Petru II.

Po zaprisegi so vsi zapeli državno himno nakar je br. Emil Frelih recitiral Zupančičevo »Kovaško«, ki je napravila na vse globok vtis. Vsi navzoči so nato zapeli slovansko himno »Hej Slovani«, nakar je br. starosta, ko je še sporočil veselo vest, da se prične v bližnji bodočnosti z gradnjo Sokolskega doma v Trnovem, zaključil lepo in dostojno proslavo državnega in sokolskega praznika.

Sokol III

Tudi Sokol III. za Bežigradom je proslavil 1. december kar najveličastneje. Sokolska telovadnica je bila lepo okrašena s preprogami, cvetjem in zelenjem, med katerim sta bili postavljeni sliki kralja Aleksandra I. in Petra II. Članstvo je bilo zbrano polnoštevilno. Svečanost je otvoril društveni starosta br. Danilo Šaplja, ki je pojasnil pomen 1. decembra in se je v daljšem govoru s spoštovanjem in hvaležnostjo spomnil blagopokojnega viteškega kralja Uedinitelja. Sledile so glasbene in recitacijske točke, prečitana je bila spomenica starešinstva SKJ, zatem pa zaprisega vsega članstva. Po zaprisegi se je br. starosta zahvalil navzočim zastopnikom banske uprave in g. bana, mestne občine in vojaštva, na kar se je svečanost zaključila z državno himno in slovansko »Hej Slovani«, ki so ju peli vsi navzoči. Dopoldanski zaprisegi je popoldne ob 15. sledila proslava za naraščaj in deco, ki ji je prisostvovalo nad 300 mladih Sokolov ter celokupna društvena uprava. Na sporedu so bile razne deklamacije dece in naraščaja in govori. Mladini so razdelili v spomin kraljeve slike. Tudi pri tej proslavi je sodeloval društveni orkester, ki je pokazal, čeprav šele nedavno ustanovljen, veliko umetniško višino.

Sokol IV

V soboto ob 11. so se zbrali v lepo okrašeni telovadnici na Prulah pripadniki Sokola IV, da na dostojen način proslave praznik Ujedinjenja in da svečano priseže jo. Ko so ob 11. zapeli šolski zvonci, je nastala v dvorani grobna tišina, a pevci pod vodstvom podstaroste pr. Grčarja so krasno zapeli novo pesem »Sokolski pozdrav«. Starosta br. Pogačnik je uvodoma povdarjal, da globoka žalost zaradi neizmerne izgube, ki nas je zadela s smrtjo blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja ne dopušča, da bi tako kakor druga leta proslavili v veselju praznik ujedinjenja. Letošnja proslava je posvečena spominu Njega, našega največjega Sokola in tvorca Jugoslavije. V zanosnih besedah je starosta orisal delo blagopokojnega kralja in zaključil: Mi Sokoli danes prisegamo, da bomo oporoko našega najvišjega kralja »Čuvajte Jugoslavijo!« izpolnjevali zvesto s tem, da bomo vestno izpolnjevali sokolske dolžnosti, pridno urili svoje mišice ter z lepim zgledom narod vzgajali k slogi in ljubezni do domovine ter k ljubezni, udanosti in zvestobi do mladega našega kralja Petra II, ki je ponos in dika vsega sokolstva in vse Jugoslavije! Slava spominu pokojnega kralja! Živio kralj Peter II.!

Na sporedu so bile razne deklamacije in recitacije, ki so pokazale, kako globoko je ukoreninjena državljanska zavest v sokolskih srcih. Sledilo je čitanje poslanice nato pa svečana zaprisega vsega članstva, nato so pa vsi zapeli himno »Bože pravde« Lepa proslava je bila zaključena s kratko deklamacijo naraščajnika in s »Sokolskim pozdravom.

Sokol Šiška

Z globokimi čuvstvi je na dan narodnega in sokolskega praznika dopoldne napolnilo šišensko članstvo okrašeno prostrano dvorano in galerijo Sokolskega doma, da prisostvuje slavnostnemu zborovanju. Ceneč važnost tega dne so prisostvovali slavnosti tudi kapetan Stjepan Verković kot predstavnik vojaške oblasti, dalje banski šolski nadzornik g. Skulj Andrej kot zastopnik bana, odposlanec mestnega načelnika občinski odbornik g. Šterk Peter in drugi zastopniki društev, kar je svečanost še bolj povzdignilo.

Po uvodni sokolski koračnici, ki jo je zaigrala žel. godba »Sloga«, je starosta br. Dolinšek otvoril slavnostno sejo ter pojasnil pomen prvega decembra, naglašujoč, da ga sokolstvo in ves narod letos slavi globoki žalosti za blagopokojnim kraljem, obenem pa prisega globoko udanost, ljubezen in zvestobo mlademu kralju Petru II. ter sokolski ideji.

Recitaciji br. Koviča Fr., ki nam je blagopokojnega kralja orisal kot človeka, vzgojitelja naroda in kot borca za našo svobodo, so navzoči sledili s tiho žalostjo in z notranjo bolestjo. Pa tudi poslanica SKJ, ki jo je v zanosnih besedah prečital br. starosta, nas je še bolj utrdila v zavesti, da hočemo in moramo braniti našo največjo pridobitev svobodnega naroda z vsemi sredstvi in vsem srcem.

Smetanovi »Uverturi«, ki je resnost trenutka še bolj stopnjevala, je ob istočasnem poklonu članskega in naraščajskega prapora sledila zaprisega vsega navzočnega članstva. Zavedali smo se, da ta prisega, izrečena v vsaki vasi, v vsakem mestu širom drage domovine postavi ljubezen do kralja in sokolske ideje na trdna tla. Po državni himni in dovršeni recitaciji br. Koviča o mladem kralju, ki že hoče kljub temu, da je še deček, plakajoč za očetom, slediti svojemu velikemu predniku, živeti za domovino in stremeti v sinjino bodočnosti, sta tuga, pa tudi ponos zavladala v vseh srcih.

Ob zaključku veličastne seje, ki bo slehernemu ostala v trajnem spominu, se je br. starosta zahvalil vsem zastopnikom oblasti za udeležbo ter še enkrat pozval vse navzoče k neprekinjeni sokolski delavnosti za veliko, mogočno in srečno Jugoslavijo.

Na Viču

Vič, 3. decembra.

Letošnji državni in sokolski praznik je bil na Viču v znamenju tuge in velike pijetete do blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Kakor je Vič že mnogokrat dokazal, tako je tudi letos, da je odločno v jugoslovenskem nacionalnem taboru, kar so pokazale vse svečane prireditve. Raz vseh hiš so vihrale državne trobojnice. Na sam praznik je bila ob 8. v župni cerkvi zahvalna služba božja, katere so se udeležili poleg mladine narodne in meščanske šole s svojimi nastavniki, zastopniki občine s predsednikom g. Jurijem Petrovčičem, Sokoli in gasilci v krojih, zastopniki JNS, Narodne odbrane, varnostne straže, pošte, podružnice DJO, bojevnikov, ter ostalih nacionalnih društev in korporacij. Po molitvi za Nj. Vel. kralja Petra II. so pevci zapeli najprej zahvalno, nato pa državno himno. Službi božji je prisostvovalo tudi viško občinstvo v zelo velikem številu.

Po službi božji sta bili v narodni šoli proslavi obeh šol, in sicer v šolski telovadnici narodne šole, v razredu pa meščanske šole. Obem proslavam so prisostvovali zastopniki občine, Sokola, gasilcev, Narodne Odbrane ter vseh ostalih viških društev in korporacij. Zelo lepa in pijetetna svečanost je bila v telovadnici narodne šole že uvodna alegorija je napravila tako globok vtis, da je izvabila vsem navzočnim solze v oči. Slavnostnemu govoru učiteljice gdč. Albine Zavasnikove so sledile deklamacije in pevske točke, ki jih je izvedla dovršeno šolska mladina, za kar gre zahvala našemu učiteljstvu. Bolj skromna in tudi prisrčna je bila proslava meščanske šole, kjer je imel slavnostni govor ravnatelj g. Fakin.

Glavna in najveličastnejša proslava sokolskega praznika, kar jih je doživel kdaj Vič, pa je bila ob pol 11. v dvorani Sokolskega doma. Pročelje dvorane je bilo okrašeno z državnimi trobojnicami in zelenjem ter s slikami viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja in Nj. Vel. kralja Petra III., pod katerima je bil napis »Čuvajte Jugoslavijo!«. Pred odrom je bila zbrana celokupna društvena uprava v krojih s starosto br. Remsom, dočim sta bila na obeh straneh članski in naraščajski prapor, ki sta jih stražili Sokoli s potegnjenimi sabljami. Veliko dvorano je napolnilo članstvo, naraščaj in deca ter odlični predstavniki do zadnjega kotička. Starosta br. Rems je prečital poslanico podstaroste Saveza SKJ br. Engelberta L. Gangla, pevski zbor je zapel Paščanovo »Jugoslavijo«, nakar je sledil najveličastnejši trenutek proslave, prisega Nj. Vel. kralju Petru II. in slovanski sokolski ideji. Mogočno je zaorila po dvorani slovanska himna »Hej Slovani«, ki so vsi navzoči peli. nakar je br. starosta z zahvalo vsem predstavnikom in članstvu zaključil ob 12. svečano proslavo državnega in sokolskega praznika. Lepa svečanost je bila na praznik zvečer tudi v Društvenem domu, katerega je napolnilo občinstvo do zadnjega kotička. Proslave so se udeležili tudi zastopniki viških nacionalnih društev.

V Kamniku

Kamnik, 2. decembra.

Praznik narodnega zedinjenja smo v Kamniku praznovali skromno na zunaj, a s tem globljimi čuvstvi. Ob pol 9. je bila v nadžupni cerkvi na Šutni maša, h kateri smo odkorakali v dolgi povorki. V njej so bili zastopani korporativno vsi uradi, gasilstvo, Sokoli, društva in meščani. Po maši je ves sprevod spet odkorakal na Klanec pred mestno hišo, kjer so na zelenem trikotu nad Samčevim predorom vsadili lipo kot spomin na začetek vladanja kralja Petra II. G. župan Franc Kratnar je imel najprej lep nagovor, nato pa so po državni himni vsadili lipo, katero so zasuli vsi zastopniki naše javnosti in meščani. Ob 11. je bila v dvorani narodne čitalnice slovesna zaprisega Sokolov, zvečer pa so v Kamniškem domu vprizorili znano dramo »Ubil sem človeka«. Režiral jo je Lojze Peterlin-Batog, čisti dobiček pa je namenjen vzdrževanju spominskega križa na Brani.

V Kranju

Kranj, 2. decembra.

Dostojno je proslavil Kranj letos rojstni dan naše države. Vsa društva so imela slavnostne prireditve. V žalosti smo se letos spominjali tega velikega jugoslovenskega praznika in z upanjem zremo v bodočnost.

Na predvečer se je vršila *proslava v gimnazijski telovadnici*, ki jo je priredila naša gimnazija za širše občinstvo. Navzoča sta bila poleg zelo lepega števila meščanov tudi sreski načelnik g. dr. Franc Ogrin in župan g. Ciril Pirc, dalje orožniški major g. Osmanagić Camil. V nagovoru se je direktor gimnazije g. dr. Simon Dolar zahvalil g. županu za delavce in g. ekonoma, ki so pomagali slavnostno dekorirati gimnazijsko telovadnico, ki je sedaj prava dvorana, primerna za velike proslave, čijih vtis je zlasti pri mladini ob lepi dekoraciji učinkovitejši. Zahvalil se je tudi generalnemu direktorju tovarne Jugočeške g. Maksu Horwitzu, ki je preskrbel po zelo nizki ceni blago za zavese. Zahvala in popa gre profesorju g. Jožetu Pungrtniku, ki je poklonil gimnaziji veliko sliko mladega kralja Nj. Vel. kralja Petra II. Kralj je predstavljen v beli obleki in s kraljevskim plaščem, kar simbolizira njegovo mladost, ki jo že teži kraljevska odgovornost. Slavnostni govor je imel g. prof. dr. Tomšič, ki je povdaril, da moramo biti vredni velikega pokojnega kralja junaka, ne smemo držati križem rok, temveč z delom dokazati svojo hvaležnost. Sledila je zelo lepa deklamacija Župančičeve pesmi — 11. oktober 1934, nato pa krasen dramatični prizor, ki ga je napisal g. prof. Adolf Ivančič. V teh skupinskih nastopih je bila globoko izražena žalost in up mladine v teh težkih dneh. Reči moramo, da je bila ta prireditev vzor za vsako proslavo take vrste, ki mora biti kratka, izbrana in učinkovita. Gimnazijske proslave, namenjene tudi širšemu občinstvu, bodo še bolj zvezale šolo in dom.

Veličastna pa je bila *slavnostna seja kranjskega Sokolskega društva*, ki se je vršila 1. decembra ob 11. v veliki dvorani Narodnega doma. Dvorano je zelo okusno dekoriral prof. br. Stupica s svojimi učenci, blago za dekoracije je podarila tovarna Jugočeška. Navzoči so bili vsi člani, članice in naraščaj. Sejo je otvoril starešina br. Završnik Stane. Slavnostni govor je imel župni starešina in prosvetar br. Jakob Špicar, ki se je spominjal, kako smo pretekla leta z veseljem in spoštovanjem pričakovali tega dne, ki ga letos praznujemo s tugo v srcu, a ga vendar praznujemo. Ko se spominjamo vseh žrtev za svobodo, gledamo z upanjem in vero v lik našega mladega kralja, ki ga dići naš rdeči nagelj, izraz naših src, in s tem v lepšo in boljšo bodočnost. Letos je kranjsko Sokolsko društvo pokazalo vse svoje sposobnosti, v bratski tekmi si je priborilo župni prehodni prapor, ki ga je izročil br. starešina društvenemu načelniku br. Žebretu. Globok vtis je napravila recitacija omenjene Župančičeve pesmi, ki jo je topot recitiral prof. g. Adolf Ivančič. Br. Završnik je nato prebral poslanico prvega podstarešine Saveza SKJ br. E. Gangla. Moški zbor je zapel mogočno pesem Jugoslavijo, pod vodstvom ravnatelja Glasbene šole br. Fakina. Bistveni in najpomembnejši del seje pa je bila prisega vsega članstva Nj. Vel. kralju Petru II., ki jo je zaključila državna himna. Sledila je ljubka deklamacija Sokoliča Hellerja. Potem je zapel mešani zbor himno Hej Slovani. Župni starešina br. Špicar in društveni starešina br. Završnik sta prisrčno čestitala kapetanu I. kl. g. K. Milutinoviću krstno slavo vrle obmejne čete. Nato so dobili posamezni člani in naraščajniki diplome in kolajne, priznanja letošnjega sokolskega dela. Želimo, da bi v bodoče videli toliko število članstva zbranega ne samo pri prisegi, temveč tudi pri delu.

Danes pa se je vršila *manifestacija naših obrtnikov*. Otvoril jo je predsednik Društva jugoslovenskih obrtnikov g. Jurij Pollak, ki je pozdravil sreskega podnačelnika g. Mahniča, župana g. Pirca in predsednike obrtnih združenj. Manifestacija se je vršila v novi dvorani hotela Stara pošta. Žal dvorana ni bila polna, kar je g. predsednik obsodil kot pomanjkanje zavednosti in dolžnosti. Povdaril je veliko izgubo, ki jo čuti obrtniški stan ob izgubi svojega najvišjega viteškega pokrovitelja, pokojnega kralja Aleksandra, zato pa tem večjo potrebo po novem, složnem delu. Sledila je pomembna spomenica obrtništva naše banovine, namenjena prazniku obrtnikov, ki jo je prečital tajnik g. Šiška. Sreski podnačelnik g. Mahnič je priznal, da je obrtni stan temelj zdrave države, toda biti mora zdrav stan, prepojen s stanovsko in državljansko zavestjo, župan g. Pirc je povdaril, da potrebuje obrtništvo popolnega strokovnega znanja in ljubezni do dela, da bo lahko tekmovalo z industrijo. Podpredsednik Združenja trgovcev g. Franc Berjak je podčrtal potrebo složnega dela; predsednik Združenja krojačev in šivilj g. Novak pa je opozoril na par občutljivih ran obrtništva. Obrtniška manifestacija je bila lepa proslava praznika zedinjenja.

V Mariboru

Maribor, 2. decembra.

Državne trobojnice na pol droga so plapolale v solnčnem jutru. Množice so hitele v mariborske cerkve k cerkvenim svečanostim. Vse je počivalo in proslavljalo dan Zedinjenja, ki je imel letos še posebni globlji pomen. V mariborski stolnici je daroval slovesno službo božjo knezoškof dr. Tomažič ob številni asistenci. Cerkvenim svečanostim so prisostvovali vsi predstavniki državnih in samoupravnih uradov-društev in korporacij ter ravnatelji mariborskih šol. Praznik zedinjenja so proslavili tudi mariborski obrtniki, ki so korporativno prisostvovali službi božji v frančiškanski cerkvi. Nato je obrtništvo napolnilo veliko kazinsko dvorano, kjer je govornik orisal obrtniškemu naraščaju pomen 1. decembra. Govor je napravil na vse najgloblji vtis. Vsa sokolska društva so imela lepo uspele proslave, ki so se končale s slovesno zaobljubo članstva viteške sokolske organizacije.

Gorečo domovinsko ljubezen in neomajno zvestobo novemu kralju je pokazal Maribor zvečer, ko so se ogromne množice udeležile slovesnega obhoda po mestu in veličastne proslave v »Unionu«, katero je priredil mariborski Oblastni odbor Narodne odbrane. Te velike manifestacije se je udeležila poleg predstavnikov oblasti, korporacij in društev tudi ogromna množica narodno zavednih Mariborčanov. Pozorno so poslušali slavnostni govor, katerega so večkrat prekinili z gromkimi vzkliki kralju in domovini. Na večeru Narodne odbrane so sodelovali najboljši mariborski pevski zbori, godba »Drava« in pa zbor dijakov inženjerske podoficirske šole v Mariboru, ki je bil za svoje odpete pesmi nagrajen z burnimi aplavzi. Zlasti so ugajale tudi pevske točke solistov gg. Faganellija in Lukmana. Veličastno manifestacijo, ki je bil en sam izliv velike ljubezni obmejnega Maribora kralju in Jugoslaviji, je zaključila prisega viteške čete Narodne odbrane.

V Trbovljah

Trbovlje, 2. decembra.

Letošnji državni praznik so Trbovlje proslavile zelo svečano. Že ob 8. uri so se začele zbirati množice na prostoru pred rudniško restavracijo in okoliških prostorih. Ob pol 9. uri je krenila izpred rudniške restavracije proti Trbovljam mogočna povorka, ki jo je sprejela pred narodno šolo in društvenim domom v Trbovljah v špalirju stoječa šolska mladina vseh tukajšnjih šol. Po prihodu v Trbovlje so odšle deputacije posameznih društev in korporacij v cerkev, kjer je opravil svečano službo božjo župnik g. Gašparič. Uprava občine Trbovlje je okusno okrasila prostor okrog lipe zedinjenja. Po cerkvenih obredih je stopil na govorniški oder predsednik občine g. Klenovšek, ki je v lepo zasnovanem govoru množici predočil praznik narodnega in državnega zedinjenja. Spominska plošča, ki jo bomo danes tukaj odkrili, prikazuje tri za vsakega Jugoslovena važne datume, t. j. datum narodnega zedinjenja, datum tragične smrti velikega mirotvorca viteškega kralja-mučenika in nastop prestola našega mladega kralja Nj. Vel. Petra II. Zlasti je 9. oktober 1934 dan največje tuge jugoslovenskega naroda, ko je zločinska roka ugrabila kralja Aleksandra I., katerega spomin počastimo z enominutnim molkom.

Nato je predsednik občine odkril spominsko ploščo, obenem pa je bila vzidana v podstavek žara s spominsko listino, na kateri so podpisana vsa tukajšnja društva, ustanove in korporacije. Ta plošča, je dejal po odkritju predsednik občine, naj bo živa priča našim potomcem, kako globoko zvestobo in vero v Jugoslavijo in kraljevski dom je gojil naš narod. Delavska in železničarska godba sta zaigrali dve žalni koračnici, sokolska godba pa državno himno. Lepo svečanost je zaključil defile uniformiranih čet in bojevnikov pred spominsko ploščo.

Občina Trbovlje bo spomladi uredila ves prostor okrog lipe in spominske plošče. Zgrajena bo lepa betonska ograja, spominska plošča nekoliko dvignjena, ob cerkvenih stopnicah odstranjena ograja, ob vznožju ograje nameščen lep svetilnik. Merodajni činitelji, ki so to hvalevredno delo sprožili, naj bi pri tej priliki razmišljali tudi o možnosti, kako bi se spravil v sklad z novo preureditvijo prostora okrog lipe zedinjenja tudi spomenik v vojni padlim, ki stoji tako zapuščen sredi trga.

V Poljčanah

Proslava 1. decembra je bila povsem žalnega značaja. Vršila se je v sokolski dvorani ob 16. uri s sodelovanjem pevskega zbora, orkestra, ob navzočnosti odbora, članstva, naraščaja in dece. Poleg deklamacij je zlasti vplivala čuvstveno po F. Gradišniku prirejena alegorična slika 1. decembra 1934, pri kateri se je zasolzilo sleherno oko. Slika, pri kateri so nastopale žalne vile, Domovina in zbor dece v sokolskih oblekcah in sta pri njej sodelovala tudi orkester in pevski zbor, ostane vsem v neizbrisnem spominu. Oder je za to priliko lepo insceniral br. Ritonja.

Beležnica

Koledar

Danes: Ponedeljek, 3. novembra, katoličani: Franc Ksaver.

Današnje prireditve

Kino Matica: Ples Diavolo

Kino Ideal: Bodi moja

Kino Dvor: Pokolj Massacre

ZKD: »Dobri vojak Švejk« ob 14.15 v kinu Matici

Kino Šiška: Paganini

Društvo mestnih upokojencev občni zbor ob 17 v spodnji dvorani Metropol

Društvo zobotehnikov za dravsko banovino občni zbor ob 20. Zvezda

Pričetek nižjega samaritanskega tečaja Rdečega križa ob 19. v dvorani OUZD

Predavanje dr. Petriča ob 19. v Vajenskem domu

Ljudska univerza ob 20. predavanje univ. prof. Maklecova v dvorani Delavske zbornice

Dežurne lekarne

Danes: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Kuralt Gosposvetska cesta 10 in Bohinca ded., Rimska cesta 31

Novinarski koncert

Ljubljana, 3. decembra.

Letošnji novinarski koncert je bil še tesno naslonjen na narodno žalovanje za blagopokojnim kraljem mučenikom in zato je odpadla družabna prireditev po koncertu, kar je vplivalo v gmotnem pogledu slabo, v moralnem pa dobro. Tudi letos je zbral novinarski koncert v veliki Unionski dvorani pripadnike vseh slojev in ustanov, na čelu s predstavniki oblasti in organizacij. Trud in požrtvovalnost sodelujočih na eni strani in naklonjenost javnosti na drugi so pripomogli našim novinarjem do lepega uspeha. O koncertu samem poroča naš glasbeni referent:

Vsakoletni tradicijonalni novinarski koncert na državni praznik je ohranil svojo privlačno moč tudi na letošnji 1. december. Povpraševanje po vstopnicah je bilo že v predprodaji veliko in na večer koncerta so množice popolnoma zasedle dvorano. Pod odrom je bil postavljen zelo posrečen kip viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, delo našega akademskega kiparja Nikolaja *Pirnata*.

Koncert je otvoril orkester Orkestralnega društva Glasbene Matice in drž. konservatorija pod dirigentom g. prof. *L. M. Škerjancem* s trodelno narodno himno. Manom pokojnega kralja posvečene izrazite zanosne besede pesnika g. Alojza *Gradnika* je z vsem povdarkom in deklamatoričnimi vrlinami prednašal član drame g. Emil *Kralj*. Deklamacija se je globoko dojmila src prisotnih v globoki žalosti za blagopokojnim Zaščitnikom umetnosti.

Dobro zasedeni godalni orkester je nato krstil *L. M. Škerjančevo* skladbo »V onem črnom lese«, globoko občuteno žalobno glasbeno delo. Operni pevec g. mojster Julij *Betetto* je to pot prvič jako ustregel publiki s prednašanjem treh učinkovitih skladb (J. Pavčič »Otožnost«, Emil Adamič »Darovanje neveste«, J. Pavčič »Pa moje ženke glas«) narodnih pesmi, ki jim je prav prijetno orkestersko spremljavo oskrbel g. *L. M. Škerjanc*. Domače melodije, vzorno petje solista in decentna orkestralna spremljava so našle pri poslušalcih veliko odobravanje.

Priznani *Akademski pevski zbor*, odličen po svojem lepem glasovnem materijalu, po svoji tehnični izvežbanosti in nič manj po svoji inteligenci, nam je iz bogatega svojega repertoarja zapel šest preprostih narodnih pesmi, ki so se odlikovale po krasni dinamiki. Zbor je homogeno zvenel in bil deležen toplega priznanja.

Še dva solista smo čuli. Prvič na koncertnem odru gdč. Zvonimiro *Župevčevo*, nadebudno članico koloraturko naše opere, ki je ljubko zapela Devovo »Kangljico« in Pavčičevo »Pastirico«, obe stari znanki iz koncertnih sporedov. Operni tenorist g. Josip *Gostič* pa nas je seznanil z dvema narodnima pesmama v harmonizaciji dirigenta ljubljanske opere g. *Neffata* (»Dekle v vrtu zelenem stoji«, »Rasti mi rasti travca zelena«) ter koroško narodno »Če so tiste stezice« v harmonizaciji g. prof. Janka *Ravnika*. Oba solista je s svojo znano spretnostjo na klavirju spremljal g. dirigent ljubljanske opere Niko *Štritof*.

Vseskozi lepo uspeli koncert je zaključil s tremi narodnimi (O. Dev »Barčica«, primorska, *M. Tomc* »Med cvetlicami po logu, belokranjska, *E. Adamič* »Ženka mi v goste gre«, idrijska) mešani pevski zbor »Ljubljanskega Zvona« pod vodstvom pevovodje g. Doreta *Matula*. Ubrano in precizno petje je napravilo jako prijeten vtis.

Tako je skoro dve uri trajajoči koncert v dobrodelen namen penzijskega fonda naših vestnih zastopnikov javnega mnenja v kroniki ljubljanskega glasbenega življenja pomenil važen in razveseljiv kulturni dogodek.

Z. P.

Logika.

— Čudim se, zakaj žro psi vedno samo kosti.

— To ni nič čudnega. Gospodarji namreč pojedo meso.

Pride! TARZAN Pride!
IN NJEGOVA DRUŽICA

Vsa Ljubljana se je tresla!
Ne od potresa — temveč od smeha,
ki ga vzbujata slavna komičarja
STAN LAUREL in OLIVER HARDY
v krasni komični operi
Fra Diavolo
SAMO ŠE DANES IN JUTRI OB 4., ½8. in 9¼
Telefon 21-24 **ELITNI KINO MATICA** Telefon 21-24

DNEVNE VESTI

— **Iz banovinske službe.** Imenovani so za banovinske uradniške pripravnike volonter v banovinski splošni bolnici v Mariboru Martin Čeh-Ambrusch, za banovinske uradnike zdravniški banovinski uradniški pripravniki v združenih zdravstvenih občinah Zgornja Polskava dr. Angel Kralj, Bizeljsko dr. Vasilij Popov, Krško dr. Tone Ravnikar, Križevce dr. Aleksander Rituper občine Beltinci dr. Mirko Cesardič in Mariboru okolica-desni breg dr. Rudolf Lovrenc; napredovali so v višjo položajno skupino zdravniki združenih zdravstvenih občin ót. Vid nad Ljubljano dr. Joško Arko, Središča ob Dravi dr. Alfred Heris, Podčetrtka dr. Evgen Jäger, Toplice dr. Konstantin Konvalinka, Šoštanja dr. Ferdo Korun, Sv. Petra pod Sv. Gorami dr. Ferdo Kunej, Ribnica dr. Ivan Oražem, Vuzenica dr. Maks Pregelj, Cerknica dr. Stanko Pušenjak.

— **Odlikovanje zaslužnih čehoslovakov.** Naš kralj je odlikoval z redom Sv Save IE. stopnje polkovnika docenta dr. Josefa Vinařa in ministerijalnega svetnika A. Očenaška, z redom jugoslovenske krone IV. stopnje pa glavnega urednika L. Hajka.

— **Proletarizacija zdravniškega stanu.** Včeraj je imela beograjska zdravniška zbornica svojo letno glavno skupščino, ki se je na nji šef kirurgičnega oddelka beograjske splošne bolnice dr. Jovan Kličič dotaknil proletarizacije zdravniškega stanu. Le-ta se je začela, ko je načelnik ministrstva socijalne politike in narodnega zdravja dr. Andrija Štampar začel uvajati socijalizacijo medicine odnosno njeno etatizacijo. Naša kardinalna napaka je, da nismo izkoristili določbe zakona o zavarovanju delavcev, da lahko okrožni uradi lečijo svoje bolnike po svobodni izbiri zdravnikov. Da se sedanje nevzdržno stanje zboljša, je predlagal, naj bi prišla v bodoče v zakon o bolnicah določba, da smejo državne ustanove sprejemati samo siromašne bolnike, premožni naj pa gredo v privatne ordinacije in sanatorije, in da se uvede svobodna izbira zdravnika pri članih bolniškega zavarovanja. Če bi se to doseglo, bi bilo konec proletarizacije zdravniškega stanu.

Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migljanju oči, razdraženih živcih, nespanju, oslabelosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok. Poizkusi na univerzitetnih klinikah so dokazali, da so alkoholiki, ki so trpeli na želodčnem kataru, v kratkem času zopet dobili veselje do jedi z uporabo staro preizkušene »Franz Josefove« vode. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— **Kongres lasničarjev.** V Zagrebu so zborovali včeraj lasničarji in damski frizerji iz vse države. Šlo je v prvi vrsti za ustanovitev posebne zveze lasničarjev in damskih frizerjev. Na dnevnem redu je bila tudi zahteva, da ima lahko vsak lasničar skozi tri leta samo enega vajenca odnosno vajenko.

— **Kongres skavtov.** Včeraj dopoldne je bil v Zagrebu otvorjen kongres skavtov kraljevine Jugoslavije. Zborovalci so najprej počastili spomin kralja mučenika, potem so pa razpravljali o zadevah svoje organizacije.

— **Peš iz Zagreba na Oplenac.** Študentje zagrebške univerze pripravljajo s svojimi profesorji veliko romanje na Oplenac, da se poklonijo manom kralja mučenika in polože na njegov grob spominsko knjigo, ki so jo sami napisali nalašč za to priliko. Včeraj so pa krenili iz Zagreba peš na Oplenac trije študentje, slušatelj fil. St. Dodič, jurist A. Ritoš in slušatelj trgovskih ved Ilja Miloševič. Do Oplenca bodo hodili 16 dni.

DANES senzacija nad senzacijo!
Premiera velefilma
POKOLJ
(Massacre)
Največja borba Indijancev za svoja prava.
ZVOČNI KINO DVOR
Predstave ob 4., 7. in 9. uri.
Cene 4.50 in 6.50 Din.
SENZACIJA! SENZACIJA!

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, nestalno vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Splitu 13. Rogaška Slatina in Skoplje 7., v Ljubljani 5.8. v Beogradu 4. v Mariboru 3, v Zagrebu 2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 763.6. temperatura je znašala 4.6.

— **Mnogo dolgouhcev so prinesli snoč!** lovci izjemoma iz svojih lovišč na Dolenjskem. Ljudje so se čudili, saj se vračajo navadno lovci z Dolenjskega večinoma praznih rok. Snoči jih je bilo pa malo, ki niso prišli do strela in zajčje pečenke. Hudomušneži so zatrjevali, da je Dolenjska včeraj zajce od nekod naročila, ker jih toliko niti ne premore.

— **Iz »Službenega lista«.** »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 97 z dne 1. tm. objavlja pravilnik o proizvodnji in uporabi kalcijevega karbida in acetilena in razne objave iz »Službenih novin«.

Živalske kužne bolezni v dravski banovini. Po stanju z dne 26. novembra je bila v dravski banovini na 93 dvorcih svinjska rdečica na 22, steklina v dveh primerih in kuga čebelne zalege na 4 dvorcih.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM«
V ŠIŠKI. — Telefon 33-87
PREMIERA Franz Leharjevega glasbenega velefilma v režiji E. W. Ema
PAGANINI
Film o slavnem goslaču in komponistu prošlega stoletja, ki je s svojo božansko in srce osvajajočo igro žel ogromne triumfe po dvorih Francije, Italije, Nemčije in Anglije. Naslovno vlogo igra: **Svetislav Petrović,** ostale: **Theo Lingen, Adele Sandrok, Eliza Illiard, Maria Beling.**
Predstave: v ponedeljek, torek, sredo in četrtek ob 7. in 9. uri zveč.
V dopolnilo nov zvočni tednik!
Pride PREMIERA češke veseloigre z **Vlastom Burianom**
PUSTOLOVŠČINE BURIANA

Iz Ljubljane

—lj Nova lekarna v Ljubljani. Otvorjeno je predhodno postopanje zaradi ugotovitve pogojev za otvoritev nove, po vrsti trinajste lekarne v Ljubljani. Njen rajon bi tvorila meja, in sicer vzhodna stran Metelkove ulice od Masarykove do Tabora, Tabor vzhodna stran Vidovdanske ceste do Sv. Petra ceste, severna stran Sv. Petra ceste do Ilsnarske ulice, vzhodna stran te ulice, odtod zračna črta čez Ljubljanico do vzhodne strani Barvarske steze, vzhodna stran Barvarske steze do Poljanske ceste, severna stran Poljanske ceste do Zrinjskega ceste, odtod vzhodna stran Zrinjskega cesta, severna stran Ciril Metodove ulice in vzhodna stran Zarnikove ulice, od tod Streliška ulica, Struppijevo nabrežje, vzhodna mestna meja in železniška proga do vzhodne strani Metelkove ulice. Prizadete stranke naj vložé morebitne ugovore pri banski upravi do 15. decembra.

—lj **V Kurji vasi niso tako malenkostni,** kot sredi mesta. Češče se sicer pritožujejo nad blatno cesto, ki ni za njo nihče kompetenten, da bi jo oskrboval, in neštetokrat so že ljudje prosili, da bi jim tlakovali tramvajska postajališča. Vedno pa ostane vse po starem. Nasproti strelišča tik ob desnem hodniku, je tudi velik kup nasipnega materijala in ropotije, nekakšno kurjevaško smetišče, ki po naših pojmih ni v okras cesti in tudi mestu ne, saj je vendar Kurja vas tudi mesto, čeprav se tako krčevito drži nekaterih vaških tradicij. Dobrega vtisa ne more napraviti Dolenjska cesta na nikogar, ko gre z dolenjskega kolodvora v mesto. Dolenjski kolodvor sam na sebi je pa tudi nekaj posebnega. Samo malo dobre volje in čuta za lepoto in snago bi bilo treba, pa bi dolenjska stran mesta ne bila več Kurja vas v slabem pomenu besede.

DANES PREMIERA
Gustav Fröhlich in Camila Horn
v velefilmu ljubezni
BODI MOJA
Nežna ljubezen, boji in sreča.
ZVOČNI KINO IDEAL
Danes ob 4., 7. in 9.15 uri zvečer.

Sokolsko društvo LLjubljana III. priredi v sredo 5. decembra t. l. v društveni telovadnici Miklavžev večer s sodelovanjem društvenega orkestra. Začetek ob 18. uri. Darila naj se označijo s točnim naslovom namenjenca. Sprejemajo se v društvenem tajništvu v torek 4. tm. od 13. do 20. in v sredo 5. tm od 9. do 16. ure. Vstopnine ni, prostovoljni prispevki v korist društvenega socialnega fonda se hvaležno sprejemajo.

—lj **Zaman smo pričakovali,** da bo Igriška ulica primerno urejena, ko so letos delali v nji. Češče so jo že prekopavali in prekopali in tudi letos so se precej ukvarjali v nji. Znižali so namreč cestišče, ker so znižali tudi Erjavčevo cesto, ki se z njo stika Igriška ulica pri gledališču. Tedaj se je tudi govorilo o temeljiti ureditvi okolice gledališča. Potrebna bi bila vsaj zasilna ureditev ob gledališču, a najbrž čakajo še na kakšne posebne načrte. Brez načrta bi pa lahko naredili nekoliko boljši hodnik v Igriški ulici nasproti nove banovinske hiže.

—lj **Kljub pozni sezoni še popravljajo hodnike,** ki so tu in tam res potrebni popravila pred zimo. Letos so popravili in obnovili zelo mnogo hodnikov, kar je treba naglasiti, in če bodo vedno tako skrbeli za dobre hodnike, bomo lahko zadovoljni. Zdaj popravljajo porfirni tlak ob tehniški srednji šoli, kjer je res potreben dober hodnik zaradi živahnega prometa.

—lj **Ljudska univerza.** Danes ob 20. predava v dvorani Delavske zbornice g. univ. prof. Maklecov Aleksander o osebnosti zločinca in kazenski odgovornosti. Vstop prost.

—lj **Miklavževanje Sokola I.** se vrši kot običajno tudi letos na Taboru in bo obdaritev mladine in odraslih dne 5. decembra ob 5. uri popoldne. — Darila se sprejemajo ta dan od 12. ure naprej v suterenu sokolskega doma, vhod nasproti vojašnice.

Z Jesenic

— **Pestro življenje v sokolskem domu.** V sokolskem domu se v zadnjem času razvija zelo živahno delovanje. Telovadnica je skoraj vedno polna dece obojega spola, naraščaja in članstva, ki pridno vežba, si utrjujejo mišice in se pripravlja za akademijo, tekme in javne nastope. Nič manj niso agilni vrli sokolski godbeniki, ki pridno in v velikem številu posečajo godbene vaje. Tudi mladinski ter članski pevski zbor sta pričela sedaj bolj intenzivno delovati ter se pripravljata na velik župni prosvetni dan, ki bo 17. marca 1935 v Kranju. Delo sokolskega gledališkega odseka, ki je spričo žalostnih dogodkov v tej jeseni zelo zastalo, se je začelo polagoma razvijati bolj živahno. Na repertoarju ima zaenkrat naslednje vprizoritve. V prvi polovici decembra se bo igrala močna angleška vojna drama »Konec poti« v režiji brata Klavore. Kot slavnostna predstava se vprizori Špicarjeva spevoigra »Spominska plošča«, h kateri je pevske točke skomponiral naš stari znanec, dolgoletni naš pevovodja brat inž. Drago Leskovšek in skladatelj Rožaj. Na repertoarju je tudi vesela komedija »Charleyeva teta« v režiji brata Tancarja in izvirna slovenska opereta »Erika«, ki bo ob dobri zasedbi in godbi gotovo dosegla lep uspeh.

— **Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva si** je nabavila novo škropilnico, ki omogoča organizirano škropljenje sadnega drevja. Sadnim škodljivcem bo sedaj na Jesenicah slaba predla.

— **Številne poroke.** Minilo nedeljo je bilo v jeseniških cerkvah menda poročenih kar 9 parov. To je število, ki v enem dnevu še ni bilo doseženo.

„Dobri vojak Švejk“
Film ZKD
še danes ob 14.15 popoldne v prostorih
ELITNEGA KINA MATICE
Vstopnina najnižja: Din 3.50, 4.50, 5.50 in 6.50

Iz Ljutomera

— **Deseto obletnico smrti pokojnega staroste tukajšnjega Sokola Rajha Joška je obhajal tukajšnji Sokol 2. decembra z udeležbo pri maši in poklonitvijo na pokojnikovem grobu.**

— **V okviru obrtniškega tedna so imeli tudi naši obrtniki svoje zborovanje v nedeljo 2. t. m. V prostorih restavracije Strasser so se zbrali v obilnem številu in razmotrivali svoj položaj ter se vzpodbujali k skupnemu delu za svoj dobrobit.**

— **Tako Sokol kakor Ljudska čitalnica bosta v kratkem proslavila 60 letnico rojstva pisatelja in pesnika Fr. Ks. Meška. Prvi vprizori njegovo najboljšo dramo »Mati« druga pa misterij Henrik, gobavi vitez. Prav je, da izrazimo našim možem priznanje za njihovo kulturno delo, ki naj bo obenem tudi zahvala pa vse, kar so nam dali, pa tudi tiha prošnja za nadaljnje delo, ki je vsekakor združeno z mnogimi težavami.**

— **Ogenj je uničil na praznik uedinjenja zvečer ob 6. uri hišo vinčarja v Slamnjaku pri Ljutomeru, Koleriča. Pred kratkim mu je pogorel skedenj, a zadnji požar mu je uničil še bivališče. Kako je ogenj nastal, še ni ugotovljeno, menda je požigalec vseh dosedanjih primerov ena in ista oseba.**

Iz Trebnjega

— **Kmetijski tečaj.** Tukajšnja kmet. nadaljevalna šola priredi tudi v letošnji zimi tečaj za mlade kmetske gospodarje. Poučevalo se bo vsako nedeljo od 8. do 11. ure in ob sredah od 14. do 17. ure. Tečaj se začne v nedeljo 2. decembra in se do tega časa sprejemajo tudi prijave.

— **Prijave zgradarine.** Hišni posestniki se opozarjajo, da poteče rok za prijavo zgradarine davčni upravi v petek 30. novembra. Kdor bi do tega dne ne predložil prijave davčni upravi, bo kaznovan z zamudno doklado.

— **Uradni dnevi sreskega sodišča Laško** bodo v Trbovljah 10. in 29. decembra, uradni dan sreskega načelstva pa bo v Trbovljah 5 decembra.

— **Zima in megla.** Že nekaj dni traja hladnejše vreme, zlasti so noči precej mrzle, zjutraj je pa slana. Dočim je bilo v prejšnjih dneh zjutraj jasno in ozračje v dolini še dokaj čisto, je včeraj zjutraj pritisnila izredno gosta megla, ki je zastirala razgled že na 5 korakov. Vendar se je pa proti poldnevu razpršila ter je zasijalo toplo solnce. Mnogim to milo vreme sicer ugaja, toda v interesu rudarskih revirjev bi bilo, da bi sedaj pritisnil hud mraz, česar pa ni pričakovati, dokler ne zapade sneg.

Radioprogram

Torek, 4. decembra.

11.00: Šolska ura: Recitacije mladinskih pesmi (Mehora Silvo in Lovrač Berta). 12.00: Baletna godba na ploščah. Massenet: Manon I. II. del, Delibes: Sylvia balet I. II., Verdi: Aida — tempeljski ples in baletna gl. II. dej. 12.50: Poročila. 13.00: Čas, operni zbori na ploščah: Verdi: Aida 2. priz. iz 2. dej. I. II., Musorgsky: Boris Godunov, prolog, I. II. 13.20: Predavanje Zbornice TOI. 18.00: Praktična navodila o pravilni sestavi prehrane z ozirom na otroke (ga. Šerko). 18.20: Otroška ura (Maks Simončič). 18.40: Nemščina (dr. Kolarič). 19.20: Radio orkester. 19.10: Nacionalna ura: Književnost južne Srbije (Božidar Kovačević). 19.35: Kvartet Lisinski na ploščah: narodni: Majka maru, Skuhala sem večericu. Špoljar: Malo ja, malo ti, Muhvič: Mir. Žganec: Ni mi volja. Pij, mila, pij. 19.55: Čas, jedilni list, program za sredo. 20.00: Radio orkester. 21.00: Prenos z Dunaja: filharmoničen koncert, vmes čas, poročila.

Posetite obrtniški sejem na Mestnem trgu

Roparski napad sredi Ljubljane

V soboto zvečer je neznan razbojnik skoraj do smrti pobil in oropal 55 letno Josipino Kalanovo

Ljubljana, 3. decembra.

Komaj se je zaprl grob za nesrečnim Stankom Hacinom, ki ga je v Gradiški pri Zgornji Kungoti umoril in oropal Viktor Juhant in še leži druga nesrečna žrtev zavratnega roparskega umora z Virja, 62 letna Ivanka Kafolova v bolnici, že smo doživeli v enem mesecu tretje razbojništvo: Sredi Ljubljane, v ozki in mračni Soteski je podli zločinec skoraj do smrti pobil in oropal 55 letno samotarko Josipino *Kalanovo*.

V soboto okrog 19. je nekdo močno potrkal na njena vrata. Odprla je, a v tem hipu se ji je že stemnilo pred očmi. Dobila je silovit udarec po glavi, da je padla in se onesvestila. Neznan zločinec je vdrl v njeno stanovanje in še udrihal po nesrečni, na tleh ležeči revi, ki se ni mogla braniti.

DVE HRANILNI KNJIŽICI IN 2500 DIN IZGINILO.

Ko je videl napadalec, da se njegova žrtev ne gane več, je najprej v kuhinji ugasnil luč, nato pa stopil v sobo, kjer je odprl omare in pričel hitro razmetavati obleko ni perilo. V eni omari je našel kaseto, v kateri je bilo 2500 Din gotovine ter hranilna knjižica Mestne hranilnice ljubljanske z vlogo 18.231 Din, druga pa Ljudske posojilnice z vlogo 8000 Din. Vzel je denar in obe knjižici, glaseči se na ime Kalanove. Menda pa s tem ni bil zadovoljen, kajti razmetaval je še naprej in naposled našel med perilom tudi nekaj zlatnine. Kolikor je dozdaj ugotovljeno, manjka zlata ovratna verižica, pogrešajo pa tudi zlat prstan. Morda je pobral še več zlatnine, česar pa ni mogoče točno ugotoviti, ker je težko ranjeno Kalanovo nemogoče izpraševati o vseh podrobnostih.

Ko je opravil svoje gnusno delo, je zločinec hotel oditi po poti, po kateri je bil prišel. Pri vratih je pa ležala Kalanova, ki je precej močna in težka ženska in ker bi se očividno precej zamudil, če bi jo zavlekel v stran, si je izbral drugo pot. V sobi je z okna odstranil rože in jih položil na tla, nato pa skočil skozi okno na verando na dvoriščni strani in pobegnil.

Zločinec je bil najbrž prepričan, da je Kalanovo do smrti pobil. Toda ženica je precej krepka in čeprav je zadobila smrtne poškodbe, se je kmalu spet osvestila in se dvignila iz mlake krvi. S poslednjimi močmi je zaprla okno v sobi in zaklenila vrata, nato se je pa mukoma zavlekla v prvo nadstropje, kjer je s presunljivim glasom pri Cudermanovi prosila za pomoč. Pri Cudermanovih sta bili doma samo mati in hčerka, ki se pa nista upali odpreti. Kmalu je našel nesrečno ženico na stopnicah nezavestno in vso okrvavljeno za strašnimi poškodbami po vsej glavi neki gledališki igralec, ki je pozval reševalno postajo na pomoč, a iz hiše so poklicali tudi policijo.

V BOLNICI

Naglo so prepeljali z reševalnim avtomobilom Kalanovo v bolnico. Tam so ugotovili, da ima na glavi sedem ran, od katerih je ena nad levim očesom, kjer je prebita lobanja, smrtno nevarna. Že med prevozom je bila Kalanova izredno slaba in je tudi bruhala, vendar je bila pri zavesti in so jo lahko spraševali. Povedala je samo, da je bila napadena, spominja se pa, da je bil napadalec srednje postave, podolgovatega obraza, plavolas, ter da je nosil skoraj novo sivo obleko.

Že ponoči so v bolnici zaradi silne izgube krvi morali napraviti transfuzijo krvi, obenem so pa Kalanovo operirali in izvršili trepanacijo glave nad levim očesom, ki je tako oteklo, da nesrečnica nič ne vidi.

POLICIJA ZLOČINCU ŽE NA SLEDU?

Kmalu po zločinu je policija zastražila hišo, ob 20. je pa prišel šef kriminalnega odseka g. Žajdela in začeli so takoj intenzivnim poizvedovanjem. Roparja razen Kalanove ni videl nihče, vendar je pa njegov opis takšen, da je policija prepričana, da je že na pravi sledi. Gre za zločinca, ki je bil že večkrat kaznovan in šele nedavno izpuščen iz zaporov. V nedeljo zjutraj je bil tudi na delu tehnični odsek policije, fotografi in daktiloskopi, ki so posneli prstne odtise. Na podlagi teh odtisov je policija skoraj prepričana, da je pravemu na sledu in da bo zverinski zločinec, ki jo je menda ubral proti Zagrebu, kaj kmalu v njenih rokah.

STANJE KALANOVE RESNO.

Stanje Kalanove je bilo včeraj zjutraj precej resno, vendar je bila pri zavesti. Snoči se je nekoliko zboljšalo, danes je pa tako kakor včeraj večkrat bruhala. Zdravniki so ji prepovedali govoriti, ker je njeno stanje še vedno zelo resno in je dvomljivo, da bi okrevala.

Zločin sredi mesta je seveda zelo razburil prebivalstvo, zlasti pa hišne stanovalce v Soteski. Vsa javnost je skrajno ogorčena in z upravičenim strahom ljudje vprašujejo, ali res ne bo konec zločinov, ki se zadnje čase strahotno množe.

Pride ! TARZAN Pride!
IN NJEGOVA DRUŽICA

Cankarjevi „Hlapci“

Ljubljana, 3. decembra.

Nobeno dramatsko delo letošnjega repertoarja ni zgrabilo srca in možganov, duše in razuma naše publike s toliko močjo, kakor nanovo uprizorjeni Cankarjevi »Hlapci«. Nobeno ni našlo tako globokega odmeva in soglašanja, nobeno nam prineslo več umetniškega užitka in drami več notranjega in zunanjega uspeha. Carkarjevi »Hlapci« so tako naše, tako iz globine slovenske nature, slovenske duševnosti zajeta drama, da je njih vtisk za vsakega slovenskega gledalca brez razločka na spol in starost tako mogočen, kakor ga ne more izzvati nobeno tuje delo.

Treba je le, da gledaš in poslušaš naše občinstvo: vsem se iskre oči, vse prikimava, vse vzdiha, vse se navdušuje, vzklika, ploska in končno vse plaka. In ko se razhaja, slišiš od povsod le eno sodbo: krasno, resnično, nihče nas ni poznal tako kakor Cankar!

In zopet smo v četrtek spoznali, da so »Hlapci« Cankarjevo najboljše dramatsko delo in da v vsi naši literaturi ni drame tako močne in v strženu naše. Iz časov pred nekaj desetletji je zajeta, a njen duh živi nesmrtno: taki smo bili, taki smo in kdo ve, kako dolgo bomo še zmerom taki! Hlapčevstvo pa je mednarodno. Zato ima Cankarjeva drama tudi vsesvetsko veljavo prav tako, kakor najboljše drame drugih narodov.

Predstava je izvrstna in režiserju g. **Cirilu Debevcu** gre zasluga, da smo gledali »Hlapce« z napetim in do zadnjega prizora premiersko živim zanimanjem. Vsa inscenacija je brez vsakega umetničenja, realistično naravna, slovensko domača, odrski praktična, hkratu lepa. Ozki vrtič podeželske krčme, skromna soba učiteljska in dvoranca v gostilni, v tej v ozadju pred pečjo nekoliko zvišeno mizo za Jermana in ostala sklicatelja shoda: vse prav bistro urejeno, da se razvija dejanje neprisiljeno, logično. Da dramsko gledališče še nima sodobnega viška v razsvetljevanju, pa vemo. Tako moram tudi scenografu, g. ing. arh. E. Francu za njegove dekoracije izraziti ponovno le polno priznanje.

Predstava pa je odlična tudi v podajanju ter so v igralskem oziru vsi sodelujoči prinesli ne le svoje najboljše, nego absolutno prav dobre kreacije.

Naj se držim povrstnosti oseb na lepaku!

G. **Skrbinšek** je župnik, oblasten, a hkratu korekten, neizprosen, a obenem blag, cel mož, vzlic vsemu simpatičen. Igra ga odlično. — G. **Gregorina** nadučitelj je kabinetna figura, izrezana iz življenja. G. C. **Debevec** kot Jerman doživlja iz polnega; topel je, vseskoz naraven, izvrsten v upornosti pred tribunalom, v borbenosti na shodu, zlasti pa močan v tragičnem poslednjem aktu; scene ob materini smrti, pripravi za samomor in svidenje z Lojzko so iskreno pretresale. Igralski prav dober Komar, prototip neznačajnega učitelja alkoholika, je g. **Potokar**; žal, da mu je govorica včasih nejasna in organ nezdrav. Imenitno kreacijo podaja g. **Lipah** s Hvastjo, pooseblje nje naše resignacije v delu in miru; Lojzka ge. **Boltarjeve** je inteligentno srce in vsa duša naše slovenske mladenke, Geni g. **Medvedove** cinično bistra, Minka ge. **Gabrijelčičeve** je frazerka in komedijantka po resnici, zdravnik g. **Daneš** in župan g. **Pianecky** sta brez prigovora realistična, zdravnik v zadnjem dejanju zelo fino karakteriziran, Anka ge. Vide **Juvanove** izrezek iz podeželskega ženstva, Jermanova mati ge. **Rakarjeve** v eni sami sceni polno zajeta in pretresljivo učinkovita, Kalander, kovač g. **Cesar** zlat človek, podajan silno prikupno in sveže, njegova žena ga. F. Juvanova močan ljudski tip, pijanec Pisek g. **Pluta** resničen in živ ter končno pobožnjak **Nace g. Sancin** ginljiv original: vseskozi torej kreacije, ki delajo čast naši drami.

Tudi ansambliska scena v krčmi je bila zelo posrečena. Vse v vsem torej predstava, ki je polno zadovoljevala. Igrana je bila pač z globoko ljubeznijo! **Fr. G.**

Iz Ptuja

— **Proračun sreskega cestnega odbora v Ptuju** za leto 1935-36 je izgotovljen ter je davkoplačevalcem na vpogled pri cestnem odboru v Ptuju v času od 29. do 12. decembra med uradnimi uradnimi urami. Proračun izkazuje potrebščin Din 2,598.725.—, pokritja pa Din 2,174.492.—, dočim se bo primanjkljaj v znesku Din 424.233.— kril s sresko cestno doklado, katere višina se bo določila na plenarni seji dne 15. decembra.

Na morju.

Dama: »Gospod kapitan, kaj naj storim, če dobim morsko bolezen?

»Tega mi ni treba povedati, saj boste tako ali tako storili, kar je treba.

Otroška logika.

— Pazite, deca! Mati prinese od mesarja kos mesa in ga prereže. Kaj ima?
— Dve polovici.
— In ko razreže obe polovici?
— Štiri četrtine.
— In ko razreže te?
— Osem osmink.
— In potem?
— Šestnajst šestnajstink.
— Kaj pa potem?
— Gulaš, gospod učitelj.

Kavarna NEBOTIČNIK vsak večer dancing

Skrivnost belega čevlja

58

Minchen je obmolknil, potem je pa nadaljeval s tihim glasom:

— Ta otrok je bil nezakonski, bila je deklica. In zdaj je znana pod imenom — Hulda Doornova.

Ellery je krčevito stisnil naslanjalo stola, na katerem je sedel in izbuljil na Minchena oči. Komaj viden, trpek nasmeh mu je zaigral okrog ust. — Hulda Doornova, nezakonski otrok! — je ponovil presenečeno. — No, to je pa res važna informacija. Pojasnjuje nam obenem najtemnejšo točko. Ne mislim pa, da bi to kaj izpremenilo na možnosti razjasnitve zločina — toda — nadaljuj, Johne! Kaj mi hočeš še povedati?

— Takrat je bil Dunning mlad zdravnik, bil je začetnik v praksi, pri tem je pa delal vsak dan nekaj ur kot hospitant v bolnici. Kako se je seznanil s Saro Fullerjevo, ne vem. Toda imela sta tajno razmerje in Dunning je ni mogel vzeti, ker je bil že oženjen. Imel je celo že dve leti staro hčerko — Edith. Slišal sem, da je bila Sara Fullerjeva v mladih letih čedno dekle... Toda to z medicino nima nič skupnega.

— To se razume... Nadaljuj!

— Ko je izbruhnil škandal, je zvedela tudi Abigail Doornova, da je Sara noseča, in ker jo je imela rada, je prizanesljivo presojala njen greh. Zabrisala je tudi Dunningovo udeležbo v aferi in pustila ga je celo v zdravniškem štabu Holandske zakladne bolnice. Kočljiv položaj je uredila tako, da je nezakonskega otroka adoptirala, Huldo je sprejela za svojo hčerko.

— Tudi pred zanokom nemara?

— Očividno. Sara ni mogla izbirati. V beležki je rečeno, da je brez ugovora pristala na to. Pod prisego je obljubila, da se ne bo nikoli vmešavala v vzgojo otroka in naj bi veljal vse življenje za hčerko Abigail Doornove. Mož Doornove je takrat še živel. Otrok nista imela. Afera je ostala prikrita, niti bolniško osobje ni ničesar slutilo, razen Janneya, ki je pomagal Sari pri porodu. Močnemu vplivu Abigail Doornove se je posrečilo urediti vse tako, da v javnost ni prišlo nič.

— S tem je nam marsikaj pojasnjeno, — je dejal Ellery. — Zdaj razumemo neprestane prepire med Doornovo in Saro, ki je gotovo vse življenje obžalovala, da se je dala pripraviti do tega, da se je odpovedala lastnemu otroku. Zdaj razumemo, zakaj je Dunning pri zaslišanju tako vneto zagovarjal Saro Fullerjevo. Bal se je namreč, da bi prišel na dan njegov greh iz mladih let, če bi jo aretirali, kar bi pomenilo konec njegove družinske sreče in družabnega položaja, morda pa tudi njegove zdravniške karijere. — Ellery je zmajal z glavo. — Toda še vedno ne vidim, kako bi moglo to vplivati na razjasnitev umorov. Eno je gotovo, da je mogla imeti Sara zelo važen razlog in nagib za umor. Morda gre res za zločin paranoika. Ta ženska gotovo nima vseh koleščkov v glavi. Toda... — Ellery se je vzravnal. — Johne, rad bi videl te beležke, če je mogoče. Morda je v njih kaj važnega, česar nisi opazil.

— Imam povoda, da bi ti tega ne dovolil, če sem ti že vse izdal, — je odgovoril Minchen.

Počasi je vstal in stopil v kot za mizo doktorja Janneya.

Ellery se je zasmejal, ko se je hotel preriniti med steno in stolom, na katerem je sedel Ellery. — Kam pa siliš?

— Kaj? — Minchen ga je pogledal, kakor da ne razume tega vprašanja. Potem se je pa prisiljeno zasmejal in stopil nazaj k vratom. — Iz tega vidiš, kako sem zbegan, odkar je bil Janney umorjen. Čisto sem pozabil, da sem dal prenesti omaro z Janneyevimi kartotekami iz kota za njegovo mizo, čim sem ga včeraj našel tu umorjenega.

— Kaj?

Še dolga leta se je Ellery rad spominjal na ta navidezno nedolžni dogodek, pri katerem je doživel, kakor je sam trdil, najdramatičnejši trenutek svoje neprijetne detektivske karijere.

V tem kratkem trenutku je dobil zagonetni umor Doornove in Janneya povsem novo, presenetljivo lice.

Minchen se je ustavil, kjer je pač bil, kajti Ellery je tako divje kriknil, da so iMnchenu noge kar same obstale. Vprašujoče se je ozrl nanj.

Ellery je pa že klečal za ,anneyevim naslanjačem in ogledoval linolej na tleh. Kmau je vsta. se nasmehnil in zmajal z glavo. — Tu na tleh ni niti sledu o omari s kartotekami. Kriv je samo nov linolej. No, to me vsaj tolaži, da imam še razvit čut za opazovanje.

Skočil je k Minchenu in ga prijel za ramo. — ,ohne, ga že imamo, počakaj še malo! Stopi sem, nekaj korakov nazaj — — vrag vzemi še to omaro s kartotekami!

Minchen je skomignil z rameni in sedel ,zroč na Elleryja z mešanimi občutki strahu in obupa. Ellery je hodil sem in tja po sobi in divje kadil.

— Mislim, da je šlo takole, — je mrmral veselo. — Ti si vstopil nekaj minut pred menoj, našel si Janneya mrtvega, vedel si, da bo vsak čas tu policija, in zato si sklenil odstraniti te važne beležke, spraviti jih na varno. Ali je tako?

— Da, res je! Ali sem pa storil kaj napačnega? Ne razumem, kaj bi mogla imeti ta ozka omara skupnega z...

— Napačnega? — je vzkliknil Ellery. — Saj si s tem nehote oddaljil razjasnitev zločina za celih štiriindvajset ur. Ti ne razumeš, da je ta ozka omara v zvezi z umoroma? Da boš vedel, Johne, to je ključ — ključ od vsega. In ker nisi tega slutil, je malo manjkalo, da nisi uničil karijere mojega očeta in miru moje duše.

Minchen je lovil sapo. — Toda...

— Nobenega toda, dragi moj! In nikar si ne jemlji tega preveč k srcu. Glavno je, da sem odkril najvažnejšo sled. — Ellery je nehal hoditi po sobi in po strani je pogledal iMnchena. Zamahnil je z roko na desno.

Nedelja v Miklavževem sijaju

Zgodil se je čudež, optimizem je nas navdal in zamrznjeni krediti so se začeli tajati

Ljubljana, 3. decembra.

Kar vam vsem leži na srcih, moramo danes napisati. Lepe besede si je izbral kronist, da primerno počasti oživljeneno Ljubljano, ki se je zbudila v žaru peklenskega ognja in sijaju miklavževskega, nebeškega kraljestva. Ljubljančani slede vedno duhu časa, zato dobro vedo, kdaj je treba spati in kdaj ne. Zato je samo zlobno podtikavanje govorica, da so se meščani razgibali te dni samo zaradi potresa, ki nas je v petek zjutraj tako nežno zazibal v posteljah. Seveda so se meščani precej bavili s potresom in gospodinje so se z nenavadno resnostjo pogovarjale na trgu, kako so se zibale postelje, vendar bi sam potres ne imel takšnega pomena, če bi se ne odprla zemlja in bi nas ne obiskal sam peklenšček.

V soboto se je dobro poznalo na trgu, da se meščani ob praznikih ne postijo in gospodinje so pokupile vso perutnino. Gospodarsko življenje se je poživelo povsod te dni, zato tudi na trgu, kar je pa treba pripisovati predvsem posebnemu razpoloženju ljudi in ne le toliko datumu samemu na sebi. Izredno mnogo moramo pripisovati Miklavževi sezoni; vse sezone so obdržale pri nas veljavo, čeprav so še ostanek starih zlatih časov. Toda naj nihče ne misli, da zdaj niso zlati časi. Greh bi bil, če bi kdo tožil te dni in če bi se iskreno ne veselil nad sezonsko konjunkturo. Naše tradicijonalne sezone delajo dobre čase in celo najbolj zakrknjeni krizarji se morajo omehčati ter sprijazniti, da je treba dati in priznati tudi parklju, kar je njegovega.

In rdeča nebesa so na stežaj odprta po vsem mestu. Vse se ponuja, vse je napol zastonj, zato ni čuda, če se odpirajo žepi že avtomatično. Samo po sebi se razume, da so se nam zaradi tega zvišali tudi avtomatično mesečni dohodki. Dobri Miklavž, odnosno njegov repati oproda, misli na vse. Včeraj so bile mnoge trgovine odprte ves dan in mislimo, da se tudi žepi niso prezgodaj zaprli. Kaj bi govorili, zgodil se je čudež, kot da je Mojzes udaril po živi skali; bodi tako ali drugače, skratka, zamrznje ni krediti so se začeli tajati. Optimizem nas navdaja, zato pač ne dvomimo, da so se začeli tajati zamrznjeni krediti, saj je vendar poskočila v splošnem vročica in narasla temperatura.

Očitno je, da ljudje slede duhu časa, odnosno sezoni, ker so se včeraj tako gnetli ob izložbah. Tu in tam so pokale celo šipe. Gospodarski optimizem se je razbohotil, da so ljudem vprav gorela lica v veselju in navdušenju. Odrasli so se pootročili ter občudovali v ospredju peklenščkovo dostojanstvo, otroci so pa tiščali glave v široke hrbte odraslih. Meščani, razen meščank, navadno niti ne opazijo izložb ob drugih prilikah, zdaj so se gnetli povsod tako, kot da hočejo kupiti vso Ljubljano. Če bi včeraj ne bili prosti, bi si nedvomno morali vzeti dopust, da bi si lahko ogledali izložbe.

Kljub temu so pa opravili tudi vse druge nedeljske dolžnosti, nihče jim ne more nič očitati. Šli so »ven«, zlasti še, ker nas je včeraj solnce zopet pogledalo skozi veliko okno. Kdo bi ne oboževal narave ob takšnem sijajnem vremenu, ko se lahko še vedno raduješ življenja na gostilniškem vrtu?! Meščani seveda zadoste ob nedeljah tudi vsem kulturnim zahtevam, o tem pač ni treba dvomiti. Zadnje čase smo imeli v Ljubljani tudi umetnostno razstavo. Včasih se je baje vprav trlo ljudi na takšnih (morda so bile drugačne) razstavah. Toda vprašanje je, ali so zdaj slikarji tako vražje dostojni, ali so pa dostojni meščani? Prejšnje čase so silno privlačevali naslikani ženski čari brez tančic, zdaj je pa težko reči, kako je s to zadevo, le tožbe slišimo često, da ljudje nimajo nobenega smisla za umetnost.

Sicer bi pa zahtevali mnogo preveč od meščanov, da bi se naj gnetli tudi na umetnostni razstavi, ko so vendar morali pomenirati na Miklavževem sejmu, odnosno razstavi. Dandanes je skoraj vsak sejem razstava in najbrž bi se zamerili miklavževskim sejmarjem, če bi ne imenovali tudi tega sejma kot se spodobi. Bila je pa tudi takšna gneča kot na velesejmu in je samo čudno, da ni nihče pobiral vstopnine. Kakšen dobrodelni namen bi že iznašli, denarja pa imajo ljudje te dni itak preveč. Tudi to »razstavo« bomo morali dostojno opisati, zdaj pa samo lahko rečemo, da je na nji razstavljeno vse razen smuči.

Hudo nam je, vendar moramo zapisati, da letos Miklavž ne bo delil smuči; tolažil pa bo prizadete, vsaj upajmo, s kopalnimi oblekami.

Iz Maribora

— *Poseben dogodek* na našem odru bo plesni večer Katje Delakove, ki se vrši v torek 4. t. m. ob 20. uri. Umetnica nastopi s plesno reportažo »Cesta«, veličastno umetniško stvaritvijo, ki je z njo gostovala te dni na Dunaju in doživela triumfalen uspeh. Za »Cesto« je napisal prisatelj Mrzel literarne vložke, pesmi v prozi, muzikalno vodstvo pa je v rokah prof. Pavla Šivica, ki je napisal tudi uverturo.

POZOR!

Za Miklavževo priporoča najboljša darila iz čokolade in peciva

I. PELIKAN,

MARIBOR, Gosposka ulica štev. 25

Prosim, oglejte si izložbe!

— *Še en samomor.* Pod tem naslovom smo poročali v 270. številki našega lista, da se je obesil 29 letni raznašalec slaščic Viktor Gobec iz Studencev. Poročali smo v veri, da odgovarja vest resnici, bili smo pa žal grdo mistificirani. Seveda Viktor Gobec še živi in mu niti na misel ne prihaja, da bi se obesil.

Iz Kranja

— *Extemporale.* Duhovita veseloigra, ki jo je vprizoril Gledališki oder Narodne čitalnice pretekli četrtek in nedeljo, je sijajno uspela. Dovršena režija, vse vloge dobro naštudirane; vse je bilo tako izdelano, da zlepa še nismo videli tako dobro režirane in igrane veseloigre. Ne bomo imenovali posameznih igralcev, ker so bili vsi odlični. Omeniti moramo le režiserja g. Lauriča, ki se je vsega žrtvoval za uspeh igre, in gdčno Tinko Linhartovo, ki je prvič, toda pogumno in posrečeno nastopila na odru. Uspelo veseloigro bodo še enkrat ponavljali.

V sredo ob pol 21.

MIKLAVŽEV VEČER

v novi dvorani hotela

»STARA POŠTA«

Koncert, vstopnine ni. Vsak gost bo obdarovan. Na željo se sprejemajo darila v kavarni.

— **Miklavž prihaja.** Mlado in staro se ustavlja pred bogato opremljenimi izložbami naših trgovin. Otroci se v gručah zbirajo pred Adamičevo in Savnikovo galanterijsko trgovino in se kar ne morejo nagledati lepih daril, odrasli pa si bolj želijo domačih volnenih izdelkov tovarne Ike ali lepih Rangusovih zlatarskih izdelkov. Zaželena postaja sladkosnednih malih in odraslih pa je Mohorjeva slaščičarna.

— **Začasni komandir tukajšnje** orožniške stanice je do prihoda novega komandirja narednik g. Anton Kristan.

— **Prilika naredi tatu.** Pri splošni osebni preiskavi v tovarni Jugobruni so našli v sredo ob 18. pri 20letni delavki 14 metrov svile, ki jo je vzela iz skladišča. Priznala je orožnikom, da ima na stanovanju še nekaj ukradenega blaga, ki so ga pri hišni preiskavi tudi našli, ne v njenem stanovanju, pač pa v veži in v kleti, kamor ga je skrila njena prijateljica. Blago je vredno 800 Din. Mlada nepremišljenka trdi, da jo je zmamila prilika, ker je imela v skladišču opravka z raznovrstnim blagom.

Iz Celja

—c **Povišanje pridobnine.** Kakor drugod, nameravajo sedaj tudi v Celju znatno povišati pridobnino, čeprav je promet v vseh panogah močno nazadoval. Lani je znašala celokupna osnova za odmero pridobnine v Celju okrog 10 in pol milijona, letos pa je povišana na več kot 15 in pol milijona dinarjev, torej okroglo za 50 odstotkov. Na trgovino odpade letos nad 8 milijonov (lani nad 4 milijone), na obrt nad 3 milijone (lani nekaj manj kakor 3 milijone), na industrijo pa 1,800.000 (lani 600.000 Din). Ker to povišanje ne odgovarja razmeram, bo treba zadevo v interesu našega gospodarstva čimprej zadovoljivo rešiti.

—c **O skrivnostni deželi Marmonov** ob Velikem slanem jezeru bo predaval drevi ob osmih na Ljudskem vseučilišču g. N. Pavel Brežnik iz Ljubljane. Zanimivo in poučno predavanje bo spremljalo okrog 80 skioptičnih slik.

—c **Uradni dan Zbornice za TOI za Celje** in okolico bo v torek 4. t. m. od 8. do 12. dopoldne v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje v Razlagovi ulici.

—c **Andrejev sejem.** Letni kramarski in živinski sejem ki je bil v petek v Celju, je obiskalo mnogo prodajalcev in kupcev, kupčija pa je bila le srednja. Na sejmu je bilo izvršenih več tatvin. Neki žepar je izmaknil mizarjevi ženi Mariji Črešnikovi iz Gaberja iz plašča denarnico s 400 Din, neki drugi gospe pa je bila ukradena denarnica s 120 Din. Policija je aretirala 19-letno Ano R. z Grobelnega, ki je nekemu sejmarju izmaknila par čevljev. Zasačili so jo, ko je hotela izvršiti še neko drugo tatvino.

—c **Za gostovanje ljubljanske drame,** ki bo vprizorila v torek točno ob 20. v Mestnem gledališču v Celju Achardovo igro »Migo, dekle z Montparnasa«, dobijo neabonenti vstopnice v predprodaji v knjigarni »Domovini« na Kralja Petra cesti.

Nov mehiški prezident

29. novembra je bil zadnji dan uradovanja mehiškega predsednika Ridrigeza. Svojo funkcijsko dobo je zaključil s podpisom zakona o kulturnem boju, ki je prinesel Mehiki toliko nemirov in ki uvaja socijalistično vzgojo namestu verske. Zakon so ratificirale vse mehiške države, čaka samo še na predsednikov podpis in objavo v uradnem listu, da postane zvezni zakon.

Naslednik predsednika Ridrigeza je divizijski general Lazaro Cardenas, eden izmed pijonirjev mehiške revolucije, ki ima za seboj že burno politično preteklost, čeprav je star šele 49 let. Odločil se je dovršiti šestletni načrt svojega prednika, posvečen socijalističnemu in gospodarskemu razvoju Mehike. Svoje posle je prevzel v petek opoldne. Za najvažnejšo nalogo smatra poravnavo spora s cerkvijo glede vzgoje otrok, pa tudi vprašanje lastništva inozemcev, ki imajo velike petrolejske vrelce v Mehiki. Urediti bo treba tudi socijalno vprašanje, kajti delavci zahtevajo zvišanje mezd. Tla za ureditev teh vprašanj so ugodna. V obeh zbornicah ima novi predsednik za seboj ogromno večino.

Zaradi cigaret zapustil zaročenko

Več let je hodil uradnik Albert Zipper v Budimpešti z Luiso Korvinovo, pred 10 leti sta se zaročila in prisegal ji je, da jo popelje pred oltar. Naenkrat si je pa premislil, čeprav sta ga Luisa in njena mati vsa leta podpirali in čeprav je bil pri njima skoraj vedno na hrani. Kar na tihem jo je hotel zapustiti in mislil je, da bo s tem stvar opravljena. Fant pa ni poznal Luise in njene matere. Zapuščena nevesta je takoj vložila tožbo in zahtevala sto tisoč odškodnine za moralno, pa tudi za gmotno škodo. Sodniku je zatrjevala, da je bil Albert pri nji najmanj 50 krat na večerji in na obedu. Kar solze so ji zalile oči, tako ji je bilo hudo pri srcu, da mu je dajala jesti in da ji je tako grdo poplačal dobroto.

Končno je prišel do besede tudi obtoženec in povedal, da je zato zapustil svojo zaročenko, ker je njena mati strastna kadilka. Vedno je prisluškovala njegovim pogovorom z zaročenko in zatrjevala je, da se po poroki ne bo ločila od svoje hčere. In tako se je uradnik bal, da bi porabila tašča najmanj polovico njegove skromne plače.

Ženo vrgel iz vlaka

Čuden konec ženitovanjskega potovanja in medenih tednov je prišel na dan po nesreči, ki se je pa srečno iztekla. Mesec dni je tega, ko so našli na železniški progi blizu Londona mlada zakonca na povratku z ženitovanjskega potovanja. Sama sta pripovedovala in tudi vse je kazalo, da sta padla iz vlaka. Njune poškodbe niso bile težke in žena je tri dni po nesreči celo povila zdravega fantka.

Naenkrat so pa oblasti zvedele, da nesreča ni bila tako nedolžna, kakor se je prvi hip zdela. Moža, Harryja Ive po imenu, so zaslišali, pa se mu je začel jezik tako zapletati, da je končno odkrito priznal, da je vrgel ženo iz vlaka. Pri tem je pa izgubil ravnotežje, da je še sam padel za ženo. Mož je pravil, da je bil prisiljen poročiti se, ker bi bil sicer krst prej nego poroka. Žena je hotela vse utajiti, ko so ji pa povedali, da je mož svoj greh odkrito priznal, mu je prigovarjala, naj svoje izpovedbe prekliče. Mož bo seveda kaznovan.

SPALNICO
s psiho in ogledalom prodam za 2000 Din (šperano). Bitenc, mizar, Gosposka ul. 10. 3561

VSEM
brezobvezen ogled raznih predmetov. Prilika, Kersnikova 7, dohod iz Gosposvetske ceste. 3551

VLOŽNE KNJIŽICE
Kmetske pos. Ljubljana na Din 22.000 prodam za 80%, dvigljivo mesečno 1000 Din; Ljudske, Celje, vloga Din 25.000. Dam tudi odpis. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Takoj prodam«. 3554

SOLNČNO DVOSOBNO STANOVANJE
(kletno) oddam v vili. Naslov v upravi »Slov. Naroda«. 3560

TVORNICA GLASOVIRJEV
in harmonijev Ivan Kacin Domžale ima razstavljene svoje izdelke v Ljubljani, Gosposvetska cesta 12 (dvorišče). Prej ko kupite oglejte si prvovrstne domače izdelke. Ravno tam sta naprodaj 2 klavirja tudi na obročna odplačila. 3550

IZPOSOJAMO
plošče à 2 Din
gramofone à 10 Din
»ELEKTROTON«
Tavčarjeva ul. 3.

SUHA BUKOVA DRVA
dobavlja tudi na dom Ivan Šiška, tovarna parket, Ljubljana, Metelkova ulica št. 4. Telefon št. 22-44. 3539

Sveže najfinejše norveško
RIBJE OLJE
iz lekarne
DR. G. PICCOLIJA v LJUBLJANI — se priporoča bledim in slabotnim osebam 65/T

Mošančki
in druga prvovrstna jabolka stalno na zalogi pri
GOSPODARSKI ZVEZI

Trenchoati
usnjeni suknjiči itd. najboljš nakup pri
PRESKERJU,
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14

KAVARNA STRITAR
vsak večer koncert 67/T

STROJEPISNI POUK
desetprstnem sistemu, za začetnike in izvežbance. Večerni tečaji od 6. do ½8. in od ½8. do 9. ure. Učna ura 2 Din. Pouk se prične 4. decembra. Vpisovanje dnevno. Christofov učni zavod, Domobranska cesta 15.

IVAN MAGDIČ
krojač
LJUBLJANA, GLEDALIŠKA ULICA ŠT. 7 — se priporoča za idočo sezono 3333

MANJŠA TRGOVINA
z galanterijo in perilom v Ljubljani na prometni točki zaradi družinskih razmer takoj naprodaj. Naslov v upravi »Slov. Naroda«. 3504

Zakaj si je bogat človek izbral to dekle za ženo

Strojepiska pripoveduje svoj roman

Gospa B... se je nedavno poročila s sinom nekega zelo bogatega industrijca. V razgovoru je dejala: »Vprašujete me, zakaj si je moj mož baš mene izbral. Bilo je takole. Nameščena sem bila kot strojepiska v uradu njegovega očeta. Nisem si mogla privoščiti razkošnih oblek, kakor vse druge mladenke, s katerimi se je on družil, vedno pa sem posvečala veliko pažnjo svoji polti. Moj mož mi je sam priznal, da je v prvi vrsti zbudila njegovo pozornost moja čudovito lepa polt. Uporabljam vedno hranilo za kožo Tokalon, belo po dnevi, rožnato pa za noč. Res je čudovito, kakšno izpremembo napravijo ti preparati pri vsaki osebi že v nekaj dneh. Nikdar nočem uporabljati kake druge kreme.«

Krema Tokalon, hranilo za kožo, bele barve (ne mastna) vsebuje čisto oljčno olje in svežo smetano. Te sestavine prodro globoko v znojnice in odstranijejo vso nesnago, do katere nikdar ne more niti milo, niti voda. Zajedalci, razširjene znojnice in vsi nedostatki polti naglo izginejo. Koža postane sveža, svetla in gladka.

Da se rešite gub, uporabljajte kremo Tokalon, hranilo za kožo z Biocelom (rožnate barve) — presenetljivim izumom dr. Stejskala, profesorja dunajskega vseučilišča.

PLISE za volane v različnih gubah.
SPECIELNI ENTEL oblek, volan, šalov i. t. d.
AŽURIRANJE, entel vložkov in čipk.
PREDTISKANJE, VEZENJE MONOGRAMOV, zavesa, perila.
Hitro, fino in poceni izvrši
Matek & Mikeš, Ljubljana
poleg hotela Štrukelj

Urejuje Josip Zupančič. — Za »Narodno tiskarno«: Fran Jezeršek. — Za upravo in inseratni del lista: Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.